

Economics Olympiad in Slovakia: Meet the winners of the fifth national finals	2
Online, iness.sk, 17. 5. 2022, 11:19	
Predbežný prehľad udalostí na utorok 24. mája	11
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 23. 5. 2022, 10:06	
:: Motýlia šou sa vracia do Botanickej záhrad :: Aktuálne -> Školstvo	14
Online, cassovia.sk, 23. 5. 2022, 12:10	
Doplnený prehľad udalostí na utorok 24. mája	16
Agentúrne spravodajstvo, TASR, 23. 5. 2022, 17:00	
Školy vyradujú neperspektívne študijné programy	20
Tlač, Denník SME - ďalší vydání, 24. 5. 2022	
ODMIETLA „VEČERNÉ DOUČOVANIE“, VYHODIL JU ZO SKÚŠKY	23
Tlač, Horehronie, 24. 5. 2022	
Bolo to jednoduché. Otec ocenil manažérske schopnosti syna	29
Tlač, Hospodárske noviny, 24. 5. 2022	

Economics Olympiad in Slovakia: Meet the winners of the fifth national finals [🔗](#)

📅 17. 5. 2022, 11:19, Zdroj: iness.sk [🔗](#), Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Pavol Jozef Šafárik University in Košice, Pavol Jozef Šafárik University in Košice**

Dosah: 392 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 120 Eur

The pandemic, war and heavily criticized graduation exams have not deterred young people interested in economics from taking part in this year's Economics Olympiad. Interest in economic topics grows every year, which was evident in the fifth year of the Olympiad, which attracted a record number of students from all over Slovakia.

The fifth year finals of the Economics Olympiad took place on Tuesday, 3rd May 2022 at the Hotel Devín in Bratislava, where we got to know the names of the three best young economists from all over Slovakia. The Economics Olympiad helps young people develop their economic skills and deepen their interest in it, while also providing a valuable feedback to teachers on their students' knowledge. The Economics Olympiad project in Slovakia is organised by INESS - Institute of Economic and Social Studies in cooperation with the Czech Institute of Economic Education (INEV).

A record number of 11 300 students participated in Economics Olympiad this year, which is an increase of almost a third compared to last year. 540 competitors made it to the regional rounds, which took place online as last year. So finally, in the finals we met in person with 51 students from all over Slovakia, who have proven the best insight in economics and analytical thinking.

[Click here to view the placings of the finalists after the written exam.](#)

The first part of the national finals was a 60-minute test focused on current economic issues that affect the everyday life of Slovak people. The high school competitors analysed how a price ceiling affects food supply and demand, argued how sanctions will affect the economies of Russia and the EU, and also calculated how rising real estate prices affect home insurance premiums and potential compensatory damages. The top ten students went through an oral examination in which drew a question and then presented their knowledge and argued for their opinions in front of an expert jury. The members of the jury were experts from academia, private and non-profit sector: Robert Chovanculiak (INESS), Richard Kališ (Slovak Economic Society), Štefan Máj (Slovenská sporiteľňa Foundation), Richard Pánek (EY Slovakia) and Martin Šuster (Section of the Recovery Plan, Government Office of the Slovak Republic).

Monika Budzák, Director of the Economics Olympiad in Slovakia: "Every year I am surprised by how many economic myths and nonsense young people believe in. For example, many students in the regional round believed that closed borders and state ownership would bring greater consumer welfare and economic stability. But today's national round filled me with optimism as we read and heard economic arguments, based on data and reasonable conclusions, which I would have expected to hear from students at university."

Within the finals, a programme of lectures and discussions was prepared for students and teachers. This year, a lecture for the accompanying teachers was prepared by INESS analyst Radovan Ďurana entitled "Social system from left to right". The functioning of the social system in Slovakia, its financing and setup were discussed.

The "war" against the pandemic was followed by a real one. Rising prices, disrupted trade relations, logistical failures, refugees. What will this mean for the Slovak, European and global economy? This question was the main topic of the afternoon programme, which consisted of a panel discussion entitled "Economics and financial markets in the times of war". Martin Vlachynský from INESS and Tibor Lőrincz, an economic analyst in Tatra banka, took part in the discussion. They discussed the current situation in the financial sector, changes in interest rates and monetary policy strategies. They also touched upon the role of expectations in economic development or current inflation.

[Click here to view the placings of the finalists after the written exam.](#)

After the oral exam and the final evaluation, the jury determined the final placings of all ten superfinalists of the Economics Olympiad. The third place belongs to Matej Sova from the Gymnasium on Teplická street in Bratislava, the second place belongs to David Guľaš from LEAF Academy in Bratislava and the absolute winner of the fifth year of the Economics Olympiad is Martin Kips from the Gymnasium on Grösslingova street in Bratislava. The organizers, project partners and members of the expert committee congratulated and awarded prizes to the competitors. Thanks to the sponsors, the most successful three finalists can enjoy valuable prizes such as an e-book reader, a mobile phone and a laptop.

"I wasn't expecting this, I guess it's a mixture of the fact that I have prepared and that the questions were right up my street, both in the written or in the oral part of the exam. I think it was very well organized, and I was more stressed during the results announcement than I was during the exam itself, but of course it was nothing major, you would feel comfortable here all day long and I'm glad it turned out like this. I definitely recommend the Economics Olympiad to everyone to take part in, because you have nothing to lose, and you may find something you enjoy or you are good at, and even if not, the questions and the exams are practically oriented, they are related to current economic problems, so it is something that everyone can gain some knowledge from" - said the winner of this year's Economics Olympiad - Martin Kips.

"Participating in the Economics Olympiad has given me bigger insight, helped me to formulate economic arguments better and motivated me to continue in my economic interest," said one of the competitors in an anonymous questionnaire.

The lack of economic and financial literacy has been heavily discussed in recent years. The Economics Olympiad helps to highlight economic problems and encourages students to start thinking about solutions at a young age. It also motivates schools and teachers to teach economics more. This is the only way to cultivate critical thinking and raise a generation that does not believe in populist shortcuts but understands the market mechanism and the creation of prosperity.

For support of the Economics Olympiad in the school year 2021/2022 we would like to thank: the Slovak Banking Association, Slovak Insurance Association, Slovenská sporiteľňa Foundation, Tatra banka Foundation, Martinus, EY Slovakia, ABCedu, SPP Foundation, Nexteria, Zones, Trend, Slovak Economic Association, Institute of Economic Education (INEV), University of Economics in Bratislava, Faculty of Management of Comenius University, Faculty of Social Sciences of University of St. Cyril and Methodius in Trnava, Faculty of Social and Economic Relations of Alexander Dubček University in Trenčín, Faculty of Economics and Management of Slovak University of Agriculture in Nitra, Faculty of Economics of Matej Bel University in Banská Bystrica, Faculty of Operation and Economics of Transport and Communications of University of Žilina, Faculty of Management, Economics and Trade of University of Prešov and Faculty of Economics of **Pavol Jozef Šafárik University in Košice**.

#economics olympiad

INESS is an independent, non-governmental and non-political civic association. All of our activities are financed by grants, 2% tax allocation, own activities and donations from individuals and legal entities. Thus, our operation, scope and quality of outputs, largely depends on your generosity.

Autor: INESS | - 17.05.2022 || INESS

INESS - 17.05.2022

👍 Páči sa mi to 0

Economics Olympiad in Slovakia: Meet the winners of the fifth national finals

The pandemic, war and heavily criticized graduation exams have not deterred young people interested in economics from taking part in this year's Economics Olympiad. Interest in economic topics grows every year, which was evident in the fifth year of the Olympiad, which attracted a record number of students from all over Slovakia.

The fifth year finals of the Economics Olympiad took place on Tuesday, 3rd May 2022 at the Hotel Devín in Bratislava, where we got to know the names of the three best young economists from all over Slovakia. The Economics Olympiad helps young people develop their economic skills and deepen their interest in it, while also providing a valuable feedback to teachers on their students' knowledge. **The Economics Olympiad project in Slovakia is organised by INESS - Institute of Economic and Social Studies in cooperation with the Czech Institute of Economic Education (INEV).**

A record number of **11 300 students** participated in Economics Olympiad this year, which is an increase of almost a third compared to last year. 540 competitors made it to the regional rounds, which took place online as last year. So finally, in the finals we met in person with 51 students from all over Slovakia, who have proven the best insight in economics and analytical thinking.

[Click here](#) to view the placings of the finalists after the written exam.

The first part of the national finals was a 60-minute test focused on current economic issues that affect the everyday life of Slovak people. The high school competitors analysed how a price ceiling affects food supply and demand, argued how sanctions will affect the economies of Russia and the EU, and also calculated how rising real estate prices affect home insurance premiums and potential compensatory damages. The top ten students went through an oral examination in which drew a question and then presented their knowledge and argued for their opinions in front of an expert jury. The members of the jury were experts from academia, private and non-profit sector: Robert Chovanculiak (INESS), Richard Kališ (Slovak Economic Society), Štefan Máj (Slovenská sporiteľňa Foundation), Richard Pánek (EY Slovakia) and Martin Šuster (Section of the Recovery Plan, Government Office of the Slovak Republic).

Monika Budzák, Director of the Economics Olympiad in Slovakia: *"Every year I am surprised by how many economic myths and nonsense young people believe in. For example, many students in the regional round believed that closed borders and state ownership would bring greater consumer welfare and economic stability. But today's national round filled me with optimism as we read and heard economic arguments, based on data and reasonable conclusions, which I would have expected to hear from students at university."*

Within the finals, a programme of lectures and discussions was prepared for students and teachers. This year, a lecture for the accompanying teachers was prepared by INESS analyst Radovan Ďurana entitled *"Social system from left to right"*. The functioning of the social system in Slovakia, its financing and setup were discussed.

The "war" against the pandemic was followed by a real one. Rising prices, disrupted trade relations, logistical failures, refugees. What will this mean for the Slovak, European and global economy? This question was the main topic of the afternoon programme, which consisted of a panel discussion entitled *"Economics and financial markets in the times of war"*. Martin Vlachynský from INESS and Tibor Lörincz, an economic analyst in Tatra banka, took part in the discussion. They discussed the current situation in the financial sector, changes in interest rates and monetary policy strategies. They also touched upon the role of expectations in economic development or current inflation.

[Click here to view the placings of the finalists after the written exam.](#)

After the oral exam and the final evaluation, the jury determined the final placings of all ten superfinalists of the Economics Olympiad. **The third place belongs to Matej Sova from the Gymnasium on Teplická street in Bratislava, the second place belongs to David Guľaš from LEAF Academy in Bratislava and the absolute winner of the fifth year of the Economics Olympiad is Martin Kips from the Gymnasium on Grösslingova street in Bratislava.** The organizers, project partners and members of the expert committee congratulated and awarded prizes to the competitors. Thanks to the sponsors, the most successful three finalists can enjoy valuable prizes such as an e-book reader, a mobile phone and a laptop.

*"I wasn't expecting this, I guess it's a mixture of the fact that I have prepared and that the questions were right up my street, both in the written or in the oral part of the exam. I think it was very well organized, and I was more stressed during the results announcement than I was during the exam itself, but of course it was nothing major, you would feel comfortable here all day long and I'm glad it turned out like this. I definitely recommend the Economics Olympiad to everyone to take part in, because you have nothing to lose, and you may find something you enjoy or you are good at, and even if not, the questions and the exams are practically oriented, they are related to current economic problems, so it is something that everyone can gain some knowledge from" - said the winner of this year's Economics Olympiad - **Martin Kips.***

"Participating in the Economics Olympiad has given me bigger insight, helped me to formulate economic arguments better and motivated me to continue in my economic interest," said one of the competitors in an anonymous questionnaire.

The lack of economic and financial literacy has been heavily discussed in recent years. The Economics Olympiad helps to highlight economic problems and encourages students to start thinking about solutions at a young age. It also motivates schools and teachers to teach economics more. This is the only way to cultivate critical thinking and raise a generation that does not believe in populist

shortcuts but understands the market mechanism and the creation of prosperity.

For support of the Economics Olympiad in the school year 2021/2022 we would like to thank: the Slovak Banking Association, Slovak Insurance Association, Slovenská sporiteľňa Foundation, Tatra banka Foundation, Martinus, EY Slovakia, ABCedu, SPP Foundation, Nexteria, Zones, Trend, Slovak Economic Association, Institute of Economic Education (INEV), University of Economics in Bratislava, Faculty of Management of Comenius University, Faculty of Social Sciences of University of St. Cyril and Methodius in Trnava, Faculty of Social and Economic Relations of Alexander Dubček University in Trenčín, Faculty of Economics and Management of Slovak University of Agriculture in Nitra, Faculty of Economics of Matej Bel University in Banská Bystrica, Faculty of Operation and Economics of Transport and Communications of University of Žilina, Faculty of Management, Economics and Trade of University of Prešov and Faculty of Economics of Pavol Jozef Šafárik University in Košice.

#economics olympiad

INESS is an independent, non-governmental and non-political civic association. All of our activities are **financed by grants, 2% tax allocation, own activities and donations from individuals and legal entities.** Thus, our operation, scope and quality of outputs, largely depends on your generosity.

DONATE

Predbežný prehľad udalostí na utorok 24. mája [📄](#)

📅 23. 5. 2022, 10:06, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ**

Vedúci vydania:

predpoludním: D. Macková

popoludní: R. Turoňová

Službukonajúci technik: 0905/505 721

E - mail: domred@tasr.sk, tel.: 59 21 04 58

dispecing@tasr.sk, tel.: 0905 282 190

Od Tatier k Dunaju (24. - 28. mája)

Organizuje Združenie sclerosis multiplex Nádej. Pelotón cyklistov vyrazí spreď hotel Fis na trasu dlhšiu ako 400 km.

Vysoké Tatry, Štrbské Pleso

Podujatie **UPJŠ** - Jeden deň vysokoškoláka

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach organizuje Jeden deň vysokoškoláka, v rámci ktorého budú mať študenti stredných škôl k dispozícii výber prednášok, seminárov a cvičení z rôznych študijných odborov.

Košice, **UPJŠ**

Medzinárodný strojársky veľtrh 2022

27. ročník medzinárodného veľtrhu strojov, nástrojov, zariadení a technológií (24. - 27. mája)

Nitra, agrokomplex, pavilóny F, M1 a M2

09.00 Otvorenie Centra práce s mládežou SPACE

09.00 h - Zvolen, Školský internát J. Švermu 1736/14

10.30 h - Banská Štiavnica, L. Svobodu 40

09.00 65. schôdza Národnej rady SR

Program: rokovanie o návrhu z dielne ministerstva pôdohospodárstva, po hlasovaní by mali rokovať výbory a od 14.00 h by mali debatovať o troch návrhoch, ktoré budú už v druhom čítaní.

Bratislava, NR SR, Námestie A. Dubčeka 1

Text, Zvuk

10.00 TK spoločnosti Dachser Slovakia

Téma: Hospodárske výsledky spoločnosti za rok 2021. Rozvojové plány, ktoré súvisia najmä s posilňovaním prepravnej siete spoločnosti v juhovýchodnej Európe. Nová regionálna riadiaca štruktúra, ktorú spoločnosť od tohto roka zavádza.

Bratislava, hotel Crowne Plaza, Hodžovo námestie 2

10.00 TK Ligy proti rakovine

Téma: Priebeh a výsledky Dňa narcisov a 10 dobrých správ z oblasti onkológie.

Bratislava, Centrum Ligy proti rakovine, Brestová 6

10.00 Diskusia Asociácie inovatívneho farmaceutického priemyslu s médiami

Téma: Čo hovoria nové európske dáta o dostupnosti inovatívnej liečby pre slovenských pacientov? Ako na európske dáta reagujú slovenskí experti? Predstavenie novej slovenskej analýzy.

Bratislava, AIFP, ABC II. blok A, Prievozská 4

10.30 Spustenie výroby spoločnosti Medline

Partizánske, Malé Bielice, priemyselný park

Text, Zvuk

12.00 TK ministerky spravodlivosti SR Márie Kolíkovej

Téma: Doterajšie výsledky národného projektu Šanca na návrat, ktorý pomáha odsúdeným vrátiť sa do bežného života, uplatniť sa na trhu práce a minimalizovať riziko opakovaného páchania trestnej činnosti.

Nitra, budova AB, Ústav na výkon trestu odňatia slobody Nitra–Chrenová, Vašinova 124/59

Text, Zvuk

12.00 Ústavnoprávny výbor NR SR

Bratislava, NR SR, miestnosť č. 150, Námestie A. Dubčeka 1

12.00 Výbor NR SR pre hospodárske záležitosti

Bratislava, NR SR, zasadacia miestnosť č. 149a (rokovacia miestnosť Výboru NR SR európske záležitosti), Námestie A. Dubčeka 1

12.20 Výbor NR SR pre kultúru a médiá

12.45 h - Informácia o situácii v Opere Slovenského národného divadla – pokračovanie v prerušenej rozprave.

Bratislava, NR SR, miestnosť č. 32, Námestie A. Dubčeka 1

12.45 Výbor NR SR pre financie a rozpočet

Bratislava, NR SR, miestnosť č. 31, Námestie A. Dubčeka 1

13.00 Najvyšší súd SR vyhlási rozsudok v prípade odvolania bývalého špeciálneho prokurátora Dušana K.

Bratislava, Najvyšší súd SR

Text, Zvuk

13.30 Uvedenie knihy Pavla Gáboríka: ONA alebo ON

Knihu uvedie emeritný arcibiskup Róbert Bezák. Moderovať a čítať úryvky z knihy bude herečka Bibiana Ondrejková.

Bratislava, reštaurácia Pulitzer, Župné námestie 7

13.30 TK Košického klastra nového priemyslu a Deutsche Telekom IT - spolupráca

Memorandum podpíše spoločnosť Deutsche Telekom IT Solutions Slovakia a zástupcovia Košického klastra nového priemyslu. Cieľom bude vytvorenie inovačného ekosystému v regióne, digitalizácia a reštrukturalizácia regionálnej ekonomiky či vytvorenie platformy pre akademickú a korporátnu spoluprácu.

Košice, Cassovar gallery, Experience lab DT ITSO, Žriedlová 13

16.20 Neformálne ekonomické fórum Hospodársky klub - formou videokonferencie

Bratislava

16.30 Udeľovanie ceny Fra Angelica

Cenu udeľuje Rada pre vedu, vzdelanie a kultúru pri KBS.

16.30 h - Svätá omša

Bratislava, Kostol Najsvätejšieho Spasiteľa (jezuitský)

16.30 h - odovzdávanie ocenení

Bratislava, Primaciálny palác, Zrkadlová sieň, Primaciálne námestie

17.30 Diskusia iniciatívy Za inovatívne Slovensko - digitálna budúcnosť

Téma: Digitálna budúcnosť Slovenska

Bratislava, The Spot, Bottova 2/A

Správy ekonomického charakteru vydá ekonomická redakcia TASR.

lt

Autor: KH

:: Motýlia šou sa vracia do Botanickej záhrad :: Aktuálne -> Školstvo [📄](#)

📅 23. 5. 2022, 12:10, Zdroj: cassovia.sk [📄](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 314 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 64 Eur

:: Motýlia šou sa vracia do Botanickej záhrad :: Aktuálne -> Školstvo

Motýlia šou sa vracia do Botanickej záhrad

@ Aktuálne -> Školstvo May 23 2022 - 11:38 GMT

V Botanickej záhrade **UPJŠ** v Košiciach sa začal 13. ročník výstavy pod názvom Motýle exotických trópov. Motýlia šou potrvá do 3. júla 2022 a návštevníci si ju budú môcť prezrieť v čase od 9. do 17. hodiny v tropickom skleníku Viktória.

„Na výstavu sme objednali viac ako 4 800 kukiel. Tie budú doručené do Košíc v šiestich termínoch. Z hľadiska druhovej pestrosti pôjde o približne 100 druhov z ponuky nášho dodávateľa, pričom okrem najpočetnejších motýľov z rodu Caligo, Morpho, Siproeta, alebo Battus, ktoré sú opakovane dodávané v počtoch nad 50 kusov týždenne, sa nájdu aj také, ktoré sú dodávané v malých počtoch alebo dokonca ako jednotlivé exempláre,“ vysvetľuje Ing. Robert Gregorek, PhD., vedúci Oddelenia okrasnej a úžitkovej flóry Botanickej záhrady **UPJŠ** v Košiciach.

Objednané kukly motýľov sa budú priebežne liahnuť v pripravených liahňach, v ktorých návštevníci priamovidia zrod dospelých jedincov, ktoré v tomto svojom najkrajšom štádiu vývoja žijú rôzne dlhú dobu. Môžu to byť len tri krátke dni, najčastejšie splnia svoje poslanie do dvoch týždňov, ale nájdu sa aj také druhy, ktorých dospelé štádium môže trvať aj niekoľko mesiacov. Aj samotné liahnutie motýľov trvá rôzne dlhý čas. V závislosti od druhu motýľa a podmienok prostredia je to obyčajne niekoľko hodín. Od teploty a vlhkosti vzduchu závisí taktiež aktivita už vyliahnutých motýľov.

Medzi najväčšie motýle, ktoré návštevníci budú môcť na tohtoročnej výstave obdivovať, patrí druh Attacus atlas. Rozpätie jeho krídel môže dosahovať až 28 cm. Život týchto motýľov je v štádiu dospelého jedinca veľmi krátky a trvá zvyčajne len tri dni.

„Mnohým jedincom sa pri vhodných podmienkach v skleníku podarí spáriť a naklást' vajíčka, z ktorých sa vyliahnú larvy, nenásytne húsenice. Zvyčajne sa špecializujú na určité druhy rastlín, preto sme pre nich pripravili aj živé rastliny a dúfame, že sa im zapáčia a pochutia si na nich. Príslušníci rodu Heliconius majú v obľube popínave mučenky, mohutné motýle rodu Caligo vyhľadávajú banány alebo kany a niekoľko druhov vidlochvostov sa špecializuje pri kladení svojich vajíčok na citrusy,“ informuje vedúci Oddelenia zoológie a ochrany rastlín, Ing. Martin Suvák, PhD.

„Sme nesmierne radi, že po dvojročnej prestávke spôsobenej pandémiou koronavírusu môžeme obnoviť tradíciu veľmi úspešnej výstavy pod názvom Motýle exotických trópov. Počas tejto motýlej šou bude zároveň vo vestibule botanickej záhrady pripravená výstava preparovaného hmyzu, napr. motýľov a rôznych chrobákov. Zabezpečí ju náš dlhoročný spolupracovník a cestovateľ Michal Zachar. Jeho zbierka preparovaného hmyzu bude doplnená aj živými tropickými bezstavovcami – hmyzom, škorpiónmi a pavúkmi v insektáriách,“ informuje a na výstavu pozýva riaditeľ Botanickej záhrady **UPJŠ** v Košiciach, prof. RNDr. Pavol Mártonfi, PhD.

Mgr. Laura Hoľanová

Tlačový referent a hovorca **UPJŠ** v Košiciach

Zdroj: RO SSN

CASSOVIA.SK

košice okolie kultúra médiá história doprava šport služby iné RSS
letenky práca územné plány redakcia

login|password   ←

Vyhľadavanie ←

ZAREGISTRUJ SA!

23. May 2022,

Motýlia šou sa vracia do Botanickej záhrady

@ Aktuálne -> Školstvo May 23 2022 - 11:38 GMT

V Botanickej záhrade UPJŠ v Košiciach sa začal 13. ročník výstavy pod názvom Motýle exotických trópov. Motýlia šou potrvá do 3. júla 2022 a návštevníci si ju budú môcť prezrieť v čase od 9. do 17. hodiny v tropickom skleníku Viktória.

„Na výstavu sme objednali viac ako 4 800 kukiel. Tie budú doručené do Košíc v šiestich termínoch. Z hľadiska druhovej pestrosti pôjde o približne 100 druhov z ponuky nášho dodávateľa, pričom okrem najpočetnejších motýľov z rodu Caligo, Morpho, Siproeta, alebo Battus, ktoré sú opakovane dodávané v počtoch nad 50 kusov týždenne, sa nájdu aj také, ktoré sú dodávané v malých počtoch alebo dokonca ako jednotlivé exempláre,“ vysvetľuje Ing. Robert Gregorek, PhD., vedúci Oddelenia okrasnej a úžitkovej flóry Botanickej záhrady UPJŠ v Košiciach.

Objednané kukly motýľov sa budú priebežne liahnúť v pripravených liahňach, v ktorých návštevníci priamovidia zrod dospelých jedincov, ktoré v tomto svojom najkrajšom štádiu vývoja žijú rôzne dlhú dobu. Môžu to byť len tri krátke dni, najčastejšie spinia svoje poslanie do dvoch týždňov, ale nájdu sa aj také druhy, ktorých dospelé štádium môže trvať aj niekoľko mesiacov. Aj samotné liahnutie motýľov trvá rôzne dlhý čas. V závislosti od druhu motýľa a podmienok prostredia je to obyčajne niekoľko hodín. Od teploty a vlhkosti vzduchu závisí taktiež aktivita už vyliahnutých motýľov.

Medzi najväčšie motýle, ktoré návštevníci budú môcť na tohtoročnej výstave obdivovať, patrí druh Attacus atlas. Rozpätie jeho krídel môže dosahovať až 28 cm. Život týchto motýľov je v štádiu dospelého jedinca veľmi krátky a trvá zvyčajne len tri dni.

„Mnohým jedincom sa pri vhodných podmienkach v skleníku podarí spáříť a naklást' vajíčka, z ktorých sa vyliahnú larvy, nenásytné húsenice. Zvyčajne sa špecializujú na určité druhy rastlín, preto sme pre nich pripravili aj živné rastliny a dúfame, že sa im zapáčia a pochutia si na nich. Príslušníci rodu Heliconius majú v obľube popínave mučenky, mohutné motýle rodu Caligo vyhľadávajú banány alebo kany a niekoľko druhov vídlochvostov sa špecializuje pri kladení svojich vajíčok na citrusy,“ informuje vedúci Oddelenia zoológie a ochrany rastlín, Ing. Martin Suvák, PhD.

„Sme nesmierne radi, že po dvojročnej prestávke spôsobenej pandémiou koronavírusu môžeme obnoviť tradíciu veľmi úspešnej výstavy pod názvom Motýle exotických trópov. Počas tejto motýľej šou bude zároveň vo vestibule botanickej záhrady pripravená výstava preparovaného hmyzu, napr. motýľov a rôznych chrobákov. Zabezpečí ju náš dlhoročný spolupracovník a cestovateľ Michal Zachar. Jeho zbierka preparovaného hmyzu bude doplnená aj živými tropickými bezstavovcami – hmyzom, škorpiónmi a pavúkmi v insektáriách,“ informuje a na výstavu pozýva riaditeľ Botanickej záhrady UPJŠ v Košiciach, prof. RNDr. Pavol Mártonfi, PhD.

Mgr. Laura Hofanová
Tlačový referent a hovorca UPJŠ v Košiciach
Zdroj: RO SSN

| [tlačiareň](#)

☒ [nahlásiť chybu](#) | [nahlásiť chybu](#) | [nahlásiť chybu](#) | [nahlásiť chybu](#)

Doplnený prehľad udalostí na utorok 24. mája [🔗](#)

📅 23. 5. 2022, 17:00, Zdroj: **TASR**, Vydavateľ: Tlačová agentúra Slovenskej republiky, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ**

Vedúci vydania:

predpoludním: D. Macková

popoludní: R. Turoňová

Službukonajúci technik: 0905/505 721

E - mail: domred@tasr.sk, tel.: 59 21 04 58

dispecing@tasr.sk, tel.: 0905 282 190

Od Tatier k Dunaju (24. - 28. mája)

Organizuje Združenie sclerosis multiplex Nádej. Pelotón cyklistov vyrazí spreď hotel Fis na trasu dlhšiu ako 400 km.

Vysoké Tatry, Štrbské Pleso

Podujatie **UPJŠ** - Jeden deň vysokoškoláka

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach organizuje Jeden deň vysokoškoláka, v rámci ktorého budú mať študenti stredných škôl k dispozícii výber prednášok, seminárov a cvičení z rôznych študijných odborov.

Košice, **UPJŠ**

Text

Medzinárodný strojársky veľtrh 2022

27. ročník medzinárodného veľtrhu strojov, nástrojov, zariadení a technológií (24. - 27. mája)

Nitra, Agrokomplex, pavilóny F, M1 a M2

Text, Zvuk

08.30 Zaži deň v koži vysokoškoláka 2022

Bratislava, UK, aula, Šafárikovo námestie 6

09.00 Otvorenie Centra práce s mládežou SPACE

09.00 h - Zvolen, Školský internát J. Švermu 1736/14

10.30 h - Banská Štiavnica, L. Svobodu 40

09.00 65. schôdza Národnej rady SR

Program: rokovanie o návrhu z dielne ministerstva pôdohospodárstva, po hlasovaní by mali rokovať výbory a od 14.00 h by mali debatovať o troch návrhoch, ktoré budú už v druhom čítaní.

Bratislava, NR SR, Námestie A. Dubčeka 1

Text, Video, Zvuk, Foto, Live

09.00 Proces v kauze objednávky vraždy novinára Jána Kuciaka, jeho snúbenice Marty Kušnírovej

Pokračovanie procesu v kauze objednávky vraždy novinára Jána Kuciaka, jeho snúbenice Martiny Kušnírovej a tiež v prípade plánovanej vraždy prokurátorov.

Pezinok, Špecializovaný trestný súd

Text, Video, Zvuk, Foto

09.00 TK primátora Bratislavy Matúša Valla - systém PAAS

Téma: Celomestský systém regulovaného parkovania PAAS sa rozširuje o ďalšiu zónu: Hlavná stanica – Blumentál.

Bratislava, Floriánske námestie

Text, Zvuk, Foto

10.00 TK spoločnosti Dachser Slovakia - hospodárske výsledky

Téma: Hospodárske výsledky spoločnosti za rok 2021. Rozvojové plány, ktoré súvisia najmä s posilňovaním prepravnej siete spoločnosti v juhovýchodnej Európe. Nová regionálna riadiaca štruktúra, ktorú spoločnosť od tohto roka zavádza.

Bratislava, hotel Crowne Plaza, Hodžovo námestie 2

10.00 TK Ligy proti rakovine - Deň narcisov 2022

Téma: Priebeh a výsledky Dňa narcisov a 10 dobrých správ z oblasti onkológie.

Bratislava, Centrum Ligy proti rakovine, Brestová 6

Text, Zvuk

10.00 Diskusia Asociácie inovatívneho farmaceutického priemyslu s médiami

Téma: Čo hovoria nové európske dáta o dostupnosti inovatívnej liečby pre slovenských pacientov? Ako na európske dáta reagujú slovenskí experti? Predstavenie novej slovenskej analýzy.

Bratislava, AIFP, ABC II. blok A, Prievozska 4

10.00 Podpísanie memoranda o porozumení medzi U. S. Steel Košice a mestom Košice

Podpísanie memoranda o porozumení o podpore plánovaných dekarbonizačných projektov medzi U. S. Steel Košice a mestom Košice.

Košice, U. s. Steel, vstupný areál, Šaca

Text, Zvuk

10.00 Minister vnútra SR Roman Mikulec sa zúčastní na odovzdávaní ocenení príslušníkom HaZZ

V prípade záujmu o rozhovor bude minister k dispozícii po slávnostnom odovzdávaní ocenení.

Nitra, Synagóga, výstavná a koncertná sieň

10.30 Spustenie výroby spoločnosti Medline

Partizánske, priemyselný park

Text, Zvuk

11.00 Výsadba stromov v rámci programu Sadíme budúcnosť

Pezinok, mimo intravilánu, <https://goo.gl/maps/n4YbknmcbfAvXPUy9>

11.00 Program prezidentky SR Zuzany Čaputovej

11.00 h - Ceremónia zapožičania bojovej zástavy vojenskému útvaru Martin

- fototermin, príhovor prezidentky a veliteľa Vojenského útvaru Martin

Bratislava, Prezidentský palác, zadné nádvorie

14.30 h - Prijatie zástupcov mimovládnych organizácií

- fototermin na začiatku

Bratislava, Prezidentský palác

11.30 TK na tému Vyhlásenie volebnej koalície Team Bratislava - SaS - PS o nominácii na starostu v mestskej časti Nové Mesto

Bratislava, park na Račianskom mýte

Text, Zvuk

11.40 TK hnutia Republika - aktuálna schôdza

Téma: Reakcia hnutia na dôležité témy aktuálnej schôdze

Bratislava, NR SR, tlačová miestnosť, Námestie A. Dubčeka 1

12.00 TK ministerky spravodlivosti SR Márie Kolíkovej - projekt Šanca na návrat

Téma: Doterajšie výsledky národného projektu Šanca na návrat, ktorý pomáha odsúdeným vrátiť sa do bežného života, uplatniť sa na trhu práce a minimalizovať riziko opakovaného páchania trestnej činnosti.

Nitra, budova AB, Ústav na výkon trestu odňatia slobody Nitra–Chrenová, Vašinova 124/59

Text, Video, Zvuk, Foto

12.00 Ústavnoprávny výbor NR SR

Bratislava, NR SR, miestnosť č. 150, Námestie A. Dubčeka 1

12.00 Výbor NR SR pre hospodárske záležitosti

Bratislava, NR SR, zasadacia miestnosť č. 149a, Námestie A. Dubčeka 1

12.20 Výbor NR SR pre kultúru a médiá

12.45 h - Informácia o situácii v Opere Slovenského národného divadla – pokračovanie v prerušenej rozprave.

Bratislava, NR SR, miestnosť č. 32, Námestie A. Dubčeka 1

Text, Zvuk

12.45 Výbor NR SR pre financie a rozpočet

Bratislava, NR SR, miestnosť č. 31, Námestie A. Dubčeka 1

12.45 Výbor NR SR pre sociálne veci

Bratislava, NR SR, miestnosť č. 245, Námestie A. Dubčeka 1

13.00 NS SR vyhlási rozsudok v prípade odvolania bývalého špeciálneho prokurátora Dušana K.

Bratislava, Najvyšší súd SR

Text, Video, Zvuk, Foto

13.00 Minister obrany SR Jaroslav Nad' predstaví budúcnosť vojenskej ubytovne Hviezda

Súčasťou prezentácie bude aj vizualizácia objektu po rekonštrukcii.

Bratislava, MO SR, Kutuzovova 8

Text, Zvuk

13.00 TK strany Za ľudí - daňový mix

Téma: Návrh na zmenu daňového mixu v podielových daniach.

Bratislava, pred NR SR, Námestie A. Dubčeka 1

13.30 TK Košického klastra nového priemyslu a Deutsche Telekom IT - spolupráca

Memorandum podpíše spoločnosť Deutsche Telekom IT Solutions Slovakia a zástupcovia Košického klastra nového priemyslu. Cieľom bude vytvorenie inovačného ekosystému v regióne, digitalizácia a reštrukturalizácia regionálnej ekonomiky či vytvorenie platformy pre akademickú a korporátnu spoluprácu.

Košice, Cassovar gallery, Experience lab DT ITSO, Žriedlová 13

Text, Zvuk

16.20 Neformálne ekonomické fórum Hospodársky klub - formou videokonferencie

Bratislava

16.30 Udeľovanie ceny Fra Angelica

Cenu udeľuje Rada pre vedu, vzdelanie a kultúru pri KBS.

16.30 h - Svätá omša

Bratislava, Kostol Najsvätejšieho Spasiteľa (jezuitský)

18.00 h - odovzdávanie ocenení

Bratislava, Primaciálny palác, Zrkadlová sieň, Primaciálne námestie

17.30 Diskusia iniciatívy Za inovatívne Slovensko - digitálna budúcnosť

Téma: Digitálna budúcnosť Slovenska

Bratislava, The Spot, Bottova 2/A

Správy ekonomického charakteru vydá ekonomická redakcia TASR.

It kh

Autor: KH

Školy vyradujú neperspektívne študijné programy

24. 5. 2022, Zdroj: **Denník SME - ďalší vydání**, Strana: 14, Vydavateľ: **Petit Press, a.s.**, Autor: **Jarmila Horáková**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**, Ďalšie zdroje: **Denník SME**

Dosah: 461 108 GRP: 10,25 OTS: 0,10 AVE: 12172 Eur

Na viacerých študijných programoch by sa mali zväčšiť možnosti výberu predmetov a špecializácií

Vysoké školy zosúladujú svoje

T

študijné programy s európskymi štandardmi. Na vytriedenie neperspektívnych študijných programov mali dva roky.

ohoročení maturanti, ktorí si podávali prihlášky na vysoké školy, sa už nemusia obávať, že by na vysokej škole začali študovať program, ktorý by nevyhovoval novým akreditačným požiadavkám Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo.

„Dva roky trvajúci proces zavádzania nových štandardov na vysokých školách prináša ovocie. Z viac ako 6600 študijných programov, ktoré boli na Slovensku evidované v registri ministerstva školstva k 1. 9. 2020 je dnes registrovaných približne 5700. Do septembra tohto roku sa podľa predpokladov akreditačnej agentúry toto číslo ešte zníži o približne tisíc,“ povedal Robert Redhammer, predseda výkonnej rady Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo.

Študijné programy fakulty rušia z viacerých dôvodov, vytriedujú neperspektívne študijné programy, tie, na ktorých bolo málo alebo žiadni študenti, časť študijných programov bola pozastavená po poslednej komplexnej akreditácii v rokoch 2011 až 2015 a po ukončení ich poskytovania neboli doteraz zrušené.

Robert Redhammer upozorňuje aj na skutočnosť, že za posledných pätnásť rokov klesol počet 19-ročných mladých z úrovne 96-tisíc na 52 – až 54-tisíc. A do toho vstupuje výraznejšie znižovanie financií verejným vysokým školám.

Univerzita Komenského ruší 200 programov, STU 100

Univerzita Komenského do konca augusta 2022 zruší okolo 200 študijných programov, väčšinou takých, na ktorých neštudovali žiadni študenti. „Toto vysoké číslo však môže reálne znamenať, že UK poskytovala ten istý program v dennej, externej, slovenskej aj anglickej verzii, takže sa to považovalo za štyri zrušené študijné programy,“ ozrejmjuje Lenka Miller, hovorkyňa univerzity.

Medzi zrušenými programami je napríklad rumunský jazyk a kultúra alebo francúzsky jazyk a kultúra v kombináciách. Namiesto nich vznikol nový študijný program románske štúdiá, ktorý zahŕňa niekoľko pôvodných menších študijných programov. Podobne zrušený program švédsky jazyk a kultúra nahradí študijný program germánske štúdiá, ktorý bude obsahovať aj švédčinu či holandčinu. Namiesto zrušených samostatných študijných programov tektonika a sedimentológia vznikne jeden novo akreditovaný program tektonika a sedimentológia.

Jednotlivé zaniknuté študijné programy archívniectvo, muzeológia a kultúrne dedičstvo nahradí jeden program archívniectvo, muzeológia a digitalizácia historického dedičstva.

Zrušených študijných programov bez náhrady je len niekoľko. Ide napríklad o fínsky jazyk a kultúru v kombinácii alebo poľský jazyk a kultúru, ktoré dlhodobo študovalo veľmi málo študentov.

Slovenská technická univerzita v Bratislave od septembra ruší stovku študijných programov, prevažne ide o programy v anglickom jazyku. „Týka sa to približne šesťdesiatich študentov, takmer všetci už prestúpili na iné študijné programy,“ povedal jej hovorca Juraj Rybanský.

Slovenská poľnohospodárska univerzita podľa jej hovorkyne Renáty Chosraviovej sa na akreditáciu ešte len chystá.

Technická univerzita v Košiciach podľa jej prorektora pre vzdelávanie Ervina Lumnitzera už zrušila všetky študijné programy, ktoré považovali za neperspektívne.

Prešovská univerzita plánuje zrušiť 55 programov

Na ôsmich fakultách Prešovskej univerzity v Prešove je aktuálne zapísaných na 231 študijných programoch 8300 študentov. V nadchádzajúcom období univerzita plánuje zrušiť predbežne 55 študijných programov, pričom 17 z nich je v dennej a externej forme. Väčšinou sa rušia programy, kde nebol nikto zapísaný.

„Študenti, ktorí budú zapísaní na rušených programoch po ukončení aktuálneho semestra, boli predbežne informovaní o možnostiach zmeny študijného programu buď na našej univerzite, alebo na iných univerzitách, s ktorými prodekan, respektíve garanti študijných programov už konzultovali tieto možnosti,“ povedala Ivana Cimermanová, prorektorka pre vzdelávanie.

Prorektorka Cimermanová hovorí, že vývoj záujmu študentov o jednotlivé študijné programy sledujú na ročnej báze. Nie je možné jednoduchým porovnaním skonštatovať, o ktoré programy je najnižší, či najvyšší záujem. Ten treba sledovať komplexne, najmä z pohľadu profilu absolventa, záberu obsahu vzdelávania.

„Veľmi dôležitým aspektom je potreba praxe, uplatnenia sa na trhu práce. Preto nie je možné porovnávať záujem o napríklad ošetrovateľstvo či predškolskú a elementárnu pedagogiku so študijným programom, ako je environmentálny manažment či archívnictvo,“ ozrejmila prorektorka.

UPJŠ Košice nemusela pristúpiť k rušeniu programov

Na Univerzite P. J. Šafárika v Košiciach aktuálne vrcholí proces zosúladovania študijných programov s európskymi štandardmi. Univerzita ponúka 171 študijných programov, konkrétne 103 programov na 1. stupni, 63 programov na 2. stupni štúdia a päť programov na spojenom 1. a 2. stupni štúdia.

Jednotlivé programy boli modernizované z hľadiska obsahu a optimalizované z hľadiska štruktúry. „V praxi to znamená, že **UPJŠ** nemusela pristúpiť k rušeniu programov, v niekoľkých prípadoch došlo k ich integrácii,“ ozrejmila Laura Hoľanová, hovorkyňa univerzity.

Zmeny sa dotkli viacerých študijných programov. Integrované boli napríklad niektoré študijné programy na prírodovedeckej a filozofickej fakulte. Na prírodovedeckej fakulte bola spojená molekulárna cytológia a genetika do spoločného programu na 3. stupni štúdia. Na filozofickej fakulte v rámci študijného programu filozofia vznikol modul etika, medzinárodné vzťahy sa stali súčasťou programu politológia. Pripravované zmeny už reflektovalo aj prijímacie konanie.

„Pri spájaní študijných programov študent vždy ostáva v pôvodnom odbore, zmena študijného programu je administratívnou zmenou s predošlým súhlasom študenta, ktorý riadne pokračuje v štúdiu v akreditovanom programe zosúladenom so štandardmi kvality,“ doplnila Laura Hoľanová.

Nové programy

Prešovskej univerzite pribudli v minulom roku po akreditácii na dvoch fakultách programy.

Fakulte manažmentu, ekonomiky a obchodu pribudol v bakalárskom stupni štúdia v dennej a externej forme štúdia študijný program obchodný manažment a marketing a študijný odbor ekonómia a manažment. Fakulte humanitných a prírodných vied v magisterskom stupni v dennej forme štúdia pribudol študijný program učiteľstvo techniky v kombinácii, študijný odbor učiteľstvo a pedagogické vedy.

Univerzita Komenského získala akreditáciu na 57 nových študijných programov, ktoré v mnohých prípadoch nahrádzajú zrušené programy.

Pri nových študijných programoch ide zväčša o to, že nové „väčšie“ študijné programy nahrádzajú niekoľko starších „menších“ študijných programov. „Napríklad na Filozofickej fakulte UK nový program románske štúdiá zahŕňa aj pôvodný program rumunský jazyk a kultúra alebo francúzsky jazyk a kultúra v kombináciách, ktoré sa zrušili. Podobne nový program germánske štúdiá bude obsahovať aj švédčinu či holandčinu,“ povedala hovorkyňa univerzity Lenka Miller.

Na prírodovedeckej fakulte vzniká magisterský študijný program s názvom mikrobiológia a virológia, ktorý nahradí dva pôvodné študijné programy. Navyše vzniká aj nový doktorský ŠP v dennej i externej forme mikrobiológia a virológia.

Do hodnotenia obsahu a cieľov vzdelávania boli zapojení okrem študentov a absolventov i zamestnávateľa, ktorí podali dôležitú spätnú väzbu z hľadiska prípravy absolventov.

ilustračné foto – arCHÍV PrEŠoVsKEJ uniVERZitY

1000

študijných programov už vysoké školy zrušili. Ďalšiu tisícku to čaká.

Autor: Jarmila Horáková © SME

Školy vyradujú neperspektívne študijné programy

Na viacerých študijných programoch by sa mali zväčšiť možnosti výberu predmetov a špecializácií

Vysoké školy zosúladujú svoje študijné programy s európskymi štandardmi. Na vytriedenie neperspektívnych študijných programov mali dva roky.

Tohtoroční maturanti, ktorí si podávali prihlášky na vysoké školy, sa už nemusia obávať, že by na vysokej škole začali študovať program, ktorý by nevyhovoval novým akreditačným požiadavkám Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo.

„Dva roky trvajúci proces zavádzania nových štandardov na vysokých školách prináša ovocie. Z viac ako 6600 študijných programov, ktoré boli na Slovensku evidované v registri ministerstva školstva k 1. 9. 2020 je dnes registrovaných približne 5700. Do septembra tohto roku sa podľa predpokladov akreditačnej agentúry toto číslo ešte zníži o približne tisíc,“ povedal Robert Redhammer, predseda výkonnej rady Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo.

Študijné programy fakulty rušia z viacerých dôvodov, vytriedajú neperspektívne študijné programy, tie, na ktorých bolo málo alebo žiadni študenti, časť študijných programov bola pozastavená po poslednej komplexnej akreditácii v rokoch 2011 až 2015 a po ukončení ich poskytovania neboli doteraz zrušené.

Robert Redhammer upozorňuje aj na skutočnosť, že za posledných pätnásť rokov klesol počet 19-ročných mladých z úrovne 96-tisíc na 52 - až 54-tisíc. A do toho vstupuje výraznejšie znížovanie financií verejných vysokých škôl.

Univerzita Komenského ruší 200 programov, STU 100

Univerzita Komenského do konca augusta 2022 zruší okolo 200 študijných programov, väčšinou takých, na ktorých neštudovali žiadni študenti. „Toto vysoké číslo však môže reálne znamenať, že UK poskytovala ten istý program v dennej, externej, slovenskej aj anglickej verzii, takže sa to považovalo za štyri zrušené študijné programy,“ ozrejmjuje Lenka Müller, hovorkyňa univerzity.

Medzi zrušenými programami je napríklad rumunský jazyk a kultúra alebo francúzsky jazyk a kultúra v kombináciách. Namiesto nich vznikol nový študijný program románske štúdiá, ktorý zahŕňa niekoľko pôvodných menších študijných programov. Podobne zrušený program švédsky jazyk a kultúra nahradí študijný program germánske štúdiá, ktorý bude obsahovať aj švédčinu či holandčinu. Namiesto zrušených samostatných študijných programov tektonika a sedimentológia vznikne jeden novo akreditovaný program tektonika a sedimentológia.

Jednotlivé zamknuté študijné programy archívnično, muzeológia a kultúrne dedičstvo nahradí jeden program archívnično, muzeológia a digitalizácia historického dedičstva.

Do hodnotenia obsahu a cieľov vzdelávania boli zapojení okrem študentov a absolventov i zamestnávateľa, ktorí podali dôležitú spätnú väzbu z hľadiska prípravy absolventov.

ILUSTRACIÁ FOTO - ARCHÍV PŘEŠOVSKÉJ UNIVERZITY

Zrušených študijných programov bez náhrady je len niekoľko. Ide napríklad o fínsky jazyk a kultúru v kombinácii alebo poľský jazyk a kultúru, ktoré dlhodobo študovalo veľmi málo študentov.

Slovenská technická univerzita v Bratislave od septembra ruší stovku študijných programov, prevažne ide o programy v anglickom jazyku. „Týka sa to približne šesťdesiatich študentov, takmer všetci už prestúpili na iné študijné programy,“ povedal jej hovorca Juraj Rybanský.

Slovenská poľnohospodárska univerzita podľa jej hovorkyne Renáty Chrosaviovej sa na akreditáciu ešte len chystá.

Technická univerzita v Košiciach podľa jej prorektora pre vzdelávanie Ervína Lumitzera už zrušila všetky študijné programy, ktoré považovali za neperspektívne.

Prešovská univerzita plánuje zrušiť 55 programov

Na ôsmich fakultách Prešovskej univerzity v Prešove je aktuálne zapísaných na 231 študijných programoch 8300 študentov. V nadchádzajúcom období univerzita plánuje zrušiť predbežne 55 študijných programov, pričom 17 z nich je v dennej a externej forme. Väčšinou sa rušia programy, kde neboli nikto zapísaný.

Študenti, ktorí budú zapísaní na rušených programoch po ukončení aktuálneho semestra, boli predbežne informovaní o možnostiach zmeny študijného programu buď na našej

univerzite, alebo na iných univerzitách, s ktorými prodekan, respektíve garanti študijných programov už konzultovali tieto možnosti,“ povedala Ivana Cimermanová, prorektorka pre vzdelávanie.

Prorektorka Cimermanová hovorí, že vývoj záujmu študentov o jednotlivé študijné programy sledujú na ročnej báze. Nie je možné jednoduchým porovnaním skonštatovať, o ktoré programy je najnižší, či najvyšší záujem. Ten treba sledovať komplexne, najmä z pohľadu profilu absolventa, záberu obsahu vzdelávania.

„Veľmi dôležitým aspektom je potreba praxe, uplatnenia sa na trhu práce. Preto nie je možné porovnávať záujem o napríklad ošetrovateľstvo či predškolskú a elementárnu pedagogiku so študijným programom, ako je environmentálny manažment či archívnično,“ ozrejmila prorektorka.

UPJŠ Košice nemusela pristúpiť k rušeniu programov

Na Univerzite P. J. Šafárika v Košiciach aktuálne vrcholí proces zosúladovania študijných programov s európskymi štandardmi. Univerzita ponúka 171 študijných programov, konkrétne 103 programov na 1. stupni, 63 programov na 2. stupni štúdiá a päť programov na spojení 1. a 2. stupni štúdiá.

Jednotlivé programy boli modernizované z hľadiska obsahu a optimalizované z hľadiska štruktúry. „V praxi to znamená, že UPJŠ nemu-

1000

študijných programov už vysoké školy zrušili. Ďalšiu tisícku to čaká.

sela pristúpiť k rušeniu programov, v niekoľkých prípadoch došlo k ich integrácii,“ ozrejmila Laura Hoľanová, hovorkyňa univerzity.

Zmeny sa dotkli viacerých študijných programov. Integrované boli napríklad niektoré študijné programy na prírodovedeckej a filozofickej fakulte. Na prírodovedeckej fakulte bola spojená molekulárna cytológia a genetika do spoločného programu na 3. stupni štúdiá. Na filozofickej fakulte v rámci študijného programu filozofia vznikol modul etika, medzinárodné vzťahy sa stali súčasťou programu politológia. Pripravované zmeny už reflektovalo aj prijímacie konanie.

„Pri spájaní študijných programov študent vždy ostáva v pôvodnom odbore, zmena študijného programu je administratívnu zmenu s predloženým súhlasom študenta, ktorý riadne pokračuje v štúdiu v akreditovanom programe zaslúženou so štandardmi kvality,“ doplnila Laura Hoľanová.

Nové programy

Prešovskej univerzite pribudli v minulom roku po akreditácii na

dvoch fakultách aj nové študijné programy.

Fakulte manažmentu, ekonomiky a obchodu pribudol v bakalárskom stupni štúdiá v dennej a externej forme štúdiá študijný program obchodný manažment a marketing a študijný odbor ekonomia a manažment. Fakulte humanitných a prírodných vied v magisterskom stupni v dennej forme štúdiá pribudol študijný program učiteľstvo techniky v kombinácii, študijný odbor učiteľstvo a pedagogické vedy.

Univerzita Komenského získala akreditáciu na 57 nových študijných programov, ktoré v mnohých prípadoch nahradzujú zrušené programy.

Pri nových študijných programoch ide zväčša o to, že nové „väčšie“ študijné programy nahradzujú niekoľko starších „menších“ študijných programov. Napríklad na Filozofickej fakulte UK nový program románske štúdiá zahŕňa aj pôvodný program rumunský jazyk a kultúra alebo francúzsky jazyk a kultúra v kombináciách, ktoré sa zrušili. Podobne nový program germánske štúdiá bude obsahovať aj švédčinu či holandčinu,“ povedala hovorkyňa univerzity Lenka Müller.

Na prírodovedeckej fakulte vzniká magisterský študijný program s názvom mikrobiológia a virológia, ktorý nahradí dva pôvodné študijné programy. Navyše vzniká aj nový doktorský ŠP v dennej i externej forme mikrobiológia a virológia.

Jarmila Horáková © 2022

ODMIETLA „VEČERNÉ DOUČOVANIE“, VYHODIL JU ZO SKÚŠKY

24. 5. 2022, Zdroj: **Horehronie**, Strany: 12, 13, Vydavateľ: **Petit Press, a.s.**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**, Ďalšie zdroje: **Banskobystrické noviny, Novohradské noviny, Prešovské noviny, Zvolensko-Podpolianske noviny**
Dosah: 1 015 580 GRP: 22,57 OTS: 0,23 AVE: 11249 Eur

Medičky zažívajú sexuálne obťažovanie. Psychologička hovorí, že otázka, ak o tento problém vyriešiť, je najťažšia.

Klaudia ako medička počas praxe v nemocniciach neraz zažila letmé dotyky či pohladenia na ramenách a chrbte zo strany primárov. Aj na skúškach s dvomi rôznymi pedagógmi sa jej stali prípady sexuálneho obťažovania či nevhodných poznámok.

V druhom ročníku na ústnej skúške z histológie sa jej napríklad vyučujúci pýtal, či je zadaná a keď reagovala, že by sa chcela venovať písaniu prípravy, lebo je nervózna, chcel vedieť, či nie je nervózna preto, že nemá priateľa, a teda aj málo sexu.

„Vykoľajilo ma to a odvetila som, že sa na túto tému nechcem rozprávať. On povedal, že sa nemám hrať na mníšku, stačí pohľad na mňa a vie, že som určite milovníčka posteľných hier. Bola to strašná a nepríjemná konverzácia. Napokon povedal, že som skúšku nespravila, hoci mi nedal šancu odpovedať ani na jednu otázku. Ale jeho vraj moje odpovede nezaujímajú,“ spomína Klaudia.

Skúšajúci jej povedal, že by si svoj postoj do budúca mala premyslieť.

Aj na druhýkrát sa podobná situácia zopakovala a ona musela predmet prenášať. V treťom ročníku absolvovala posledný možný termín.

„Opätovne tam bol on, a keď prísediaca išla na chvíľu preč, povedal mi, že mi tú skúšku nedá, že som sa mala zachovať inak a že mi dal dostatočne najavo, čo odo mňa vyžaduje. Vraj stačilo iba 'večerné doučovanie' a už som skúšku mohla mať,“ hovorí mladá lekárka.

Jeho slová počula sekretárka, ktorá sedela za pootvorenými dverami vo vedľajšej miestnosti.

Klaudiu si po vyhodení zo skúšky odchytila a povedala jej, že za vyučujúcim zájde a konfrontuje ho. Urobila tak a učiteľ jej napokon do indexu zapísal E.

Modelečka na medicíne

Klaudiu pred rokmi prijali na Lekársku fakultu Univerzity Komenského.

Dnes pracuje ako sekundárna lekárka a budúca pediatrička v Bratislave, no na štúdiá, aj pre sexuálne obťažovanie, nespomína v najlepšom.

„Som rada, že školu mám za sebou, bola to pre mňa katastrofa. Od prvého ročníka mi dávali to, že som žena, pocítiť buď na skúškach, alebo na sťažkách nevhodnými komentármi či počas samotnej skúšky,“ hovorí lekárka, ktorá sa pre obavy, že by sa jej výpoveď mohla neskôr v profesionálnom živote vypomstiť, rozhodla nezverejniť svoje priezvisko. Redakcia jej identitu, rovnako ako ďalších respondentiek v tomto texte, pozná.

Prvý nepríjemný zážitok zažila Klaudia hneď na začiatku štúdia.

„Vošla som do miestnosti spolu s ostatnými, bolo nás asi desať. Mali sme si zobrať háčky, pero a písať test. Keď som vošla, skúšajúci povedal – ojoj, to nám nikto nepovedal, že sem chodia aj modelečky. Tu nie je žiadny kasting,“ opisuje. Klaudia odpovedala, že je medička a prišla na skúšku, skúšajúci ju však naďalej ponižoval.

„Bolo to veľmi nepríjemné, ostatní neveriacky krútili očami. Keď som si potiahla otázku a písala som odpovede, zrazu mi prestalo písať pero. Chcela som si vziať druhé a on povedal, že modelečka sa sťažuje ešte aj na výber pier. Potom po mne hodil zväzok s perami. Po skúške som sa vonku rozplakala, bola som prváčka,“ spomína.

Klaudia vraví, že ju tieto udalosti poznačili po zvyšok štúdia a keďže si ho nechcela ešte viac komplikovať, na obťažujúceho pedagóga sa nesťažovala.

Nie je jediná. Denník SME sa rozprával s viac ako desiatimi ženami z prostredia lekárskeho fakúlt a zdravotníckych škôl, z ktorých mnohé zažili aj hrubé sexuálne obťažovanie, či už na pôde školy, alebo na praxi v nemocniciach.

Hoci sa neboja opísať svoju skúsenosť, žiadna z nich páchatela takéhoto správania nepomenúva priamo a väčšina sa na diskrimináciu ani nesťažovala. Zdôvodňujú to viacerými obavami.

Z toho, že by sa situácia aj tak nevyriešila, z toho, že by si skomplikovali štúdium, ak by sa s dotýčným človekom mali stretávať, lebo je to človek, u ktorého budú napríklad skladať štátnice, ale aj z toho, že by sa ich už aj tak nerovnocenné postavenie na pracovisku ešte viac zhoršilo.

Dotyky a oplzlé poznámky od lekárov aj pacientov

„Za ten čas, čo robím túto prácu, je to už neznesiteľné. Toľko komentárov a nechcených dotykov od pacientov aj lekárov,“ hovorí o obťažovaní študentka posledného ročníka Lekárskej fakulty UK v Bratislave Gabriela.

V rámci praxe si prešla už všetkými nemocnicami v hlavnom meste.

Popri škole pracuje aj na urgentne. Gabriela vraví, že na každom oddelení nemocníc sa nájde aspoň jeden človek z radov lekárov, ktorý sa správa nevhodne a znepríjemňuje prostredie.

„Zväčša ide o vyššie postavených ľudí – primárov, prednostov či námestníkov. Je to úplne bežný štandard a všetci sa tvária, že sa nič nedeje a nikomu to neprekáča,“ tvrdí.

Mladé študentky však sexuálne obťažovanie zažívajú aj od pacientov, a to už na strednej škole.

Lucia študuje na Strednej zdravotníckej škole v Žiline.

Hovorí, že v triede majú aj chlapcov a hoci sú vzdelanostne na rovnakej úrovni, pacienti chlapcov automaticky oslovujú pán doktor, dievčatá volajú sestričky.

„A čo sa týka obťažovania, každá sme si to na praxi nejakým spôsobom odžili,“ približuje. Na mysli má najmä nepríjemné sexuálne narážky.

„Zvládame to, naučili sme sa to ignorovať. Predsa len môžeme byť rady, že nejakú prax máme. Ale je smutné, že ako sedemnásť až devätnásťročne študentky, ktoré chceme len pomáhať ľuďom, zažívame už na praxi takéto správanie,“ konštatuje Lucia.

So sexuálnym obťažovaním zo strany lekárov aj pacientov má skúsenosť aj Elisabeth Orságová, ktorá je v bakalárskom ročníku na Slovenskej zdravotníckej univerzite. Študuje za zdravotnú sestru.

„Často dostávam oplzlé poznámky od lekárov a nie je to vôbec príjemné. Takisto aj niektorí pacienti – niekedy si to možno ani neuvedomia, ale majú veľmi oplzlé narážky,“ hovorí a dodáva, že sú aj takí, ktorí sa pokúšajú o nevyžiadané dotyky.

Orságová zažila na praxi aj ponižujúci situáciu s lekárom.

„Stalo sa mi, že som lekára odmietla a nešla som s ním na večeru. Na vizite si ma pred všetkými stiahol na chodbu, že sa chce so mnou porozprávať, kde mi jasne naznačil, že mu mám odpisovať na správy. A keď som nechcela, začal byť na mňa nepríjemný, ignoroval ma, aj keď som sa pýtala na veci spojené s prácou a vzdelávaním sa,“ spomína Orságová.

Odborníčka na psychológiu práce Tatjana Búgelová hovorí, že sexuálne obťažovanie na Slovensku sa, žiaľ, považuje za akýsi folklór.

„V relatívne uzatvorených heterogénnych skupinách, či už ide o študijné alebo pracovné skupiny, je skutočne častým javom,“ vysvetľuje.

Nevie však posúdiť, či sa na lekárske fakultách vyskytuje obťažovanie častejšie.

„Prikláňam sa skôr k názoru, že výskyt takého správania je takpovediac všadeprítomný,“ konštatuje.

O obťažovaní sa mlčí aj pre pocit prestíže

Výskumníčka Veronika Valkovičová je spoluautorkou výskumu, ktorý mapoval skúsenosti so sexuálnym obťažovaním v radoch študentiek a študentov slovenských vysokých škôl.

Spracovávala ho pre Inštitút pre výskum práce a rodiny.

Ukázalo sa, že najviac skúseností majú mladí ľudia s neželanými sexuálnymi vtípmi, znevažovaním či so sexuálnymi narážkami na hodinách, kde sa to výučby netýka. S takýmito prejavmi sa stretli až tri štvrtiny opýtaných.

Zhruba tri percentá študentiek a študentov sa stretli aj so sexuálnym nátlakom napríklad vo forme vydierania.

S výskumným tímom oslovila Valkovičová 109 fakúlt, z nich práve 14 bolo zdravotníckych. Nie všetky však chceli spolupracovať, preto majú napokon len 1621 dotazníkov.

Problematické boli podľa nej najmä prírodovedné a zdravotnícke fakulty na západe Slovenska.

K téme robila Valkovičová s tímom aj rešerš medzi expertmi a expertkami z akademického prostredia na Slovensku.

„Zdravotníctvo sa v súvislosti so sexuálnym obťažovaním objavovalo ako kritická oblasť – s argumentom, že obťažovanie je súčasťou tohto prostredia už od vysokoškolského štúdia,“ približuje. Dodáva, že v niektorých inštitúciách sa sexuálne obťažovanie aktívne udržiava

ako súčasť každodennosti, napriek tomu, že je nepríjemné.

„V takejto organizačnej kultúre má silný vplyv aj prestíž – vidno to napríklad v umeleckých odboroch alebo v zdravotníctve,“ hovorí. Mladí ľudia podľa nej tvrdo pracujú na tom, aby sa na školu dostali a keď sa im to podarí, majú pocit, že sa ocitli vo vybranej skupine ľudí.

„Na niektorých fakultách im dokonca aj hovoria, že sú jedineční a talentovaní, keď sa im podarilo urobiť prijímačky. A tak sa zo školy stáva klub, v ktorom majú študenti a študentky pocit, že majú byť ticho a byť vďační, že sú tam,“ vysvetľuje Valkovičová.

Sťažnosti na fakultách chýbajú

Sexuálne obťažovanie je na Slovensku zakázané Zákonom o rovnakom zaobchádzaní. Zamestnávateľom či školám ukladá povinnosť riešiť neférové zaobchádzanie priamo tam, kde vzniká. Slovenské vysoké školy však majú len zriedkavo známe a dostupné mechanizmy, ktoré by aktívne riešili takéto situácie.

Z Valkovičovej výskumu o sexuálnom obťažovaní na vysokých školách okrem iného vyplynulo, že hoci sú jeho prejavy pomerne rozšírené, len v jednom percente prípadov sa začalo nejaké oficiálne konanie.

„Ak je obťažovanie ešte aj každodennou realitou na prednáškach, skúškach a počas prestávok, tak mladí ľudia žijú v predstave, že si na to musia zvyknúť a že sa s tým nedá nič robiť. Pritom zákon jasne berie na zodpovednosť zamestnávateľa alebo vedenie školy,“ hovorí Valkovičová.

Lekárska fakulta Univerzity Komenského v Bratislave napríklad neviduje žiaden podnet ohľadom sexuálneho obťažovania voči študentkám a študentom.

„V minulosti sme sa stretli s niektorými negatívnymi javmi vo vzťahu pedagóg – študent, ktoré sme prijatými opatreniami napravili. Ani v jednom prípade sme sa však nestretli s údajom o sexuálnom obťažovaní od vyučujúcich,“ uviedol dekan fakulty Juraj Šteňo.

Fakulta už niekoľko rokov pravidelne realizuje študentské ankety, kde hodnotia nielen pedagogický proces, jeho obsah, formu, kvalitu, ale aj ďalšie okolnosti, kam môže spadať práve diskriminačné alebo sexistické správanie.

Na otázku, kam sa môžu mladí ľudia na škole obrátiť a komu sa mimo ankety zdôveriť, Šteňo vymenúva študijných prodekanov, ročníkových pedagógov, ale aj priamo seba – dekana. „A to buď osobne, alebo prostredníctvom svojho zástupcu vo Vedení Lekárskej fakulty UK,“ doplnil.

Podobné možnosti má aj Lekárska fakulta Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach. „Môžu to prebrať so svojim študijným poradcom, prodekanom alebo dekanom, u ktorého majú dvere vždy otvorené,“ tvrdí hovorkyňa fakulty Jaroslava Oravcová.

Psychologickú podporu zase nájdú v rámci Univerzitného poradenského centra a problém môžu riešiť aj anonymným podaním emailom alebo poštou.

„Prípadne môžu vhodiť svoj podnet do schránky na študijnom oddelení alebo pred podateľňou vo vstupnom vestibule fakulty a taktiež majú možnosť napísať podnet do našej Čiernej skrinky v Akademickom informačnom systéme, ktorá bola zriadená na riešenie rôznych problémov študentov,“ doplnila Oravcová.

Ani v prípade Lekárskej fakulty **UPJŠ** v posledných rokoch nevidujú konkrétny podnet súvisiaci so sexistickým či diskriminačným správaním učiteľov či spolužiakov.

Redakcia oslovila aj vedenie Jesseniovej lekárskej fakulty UK v Martine.

Tá na žiadne z otázok priamo neodpovedala, asistentka dekanky Zuzana Buchová akurát odpísala, že fakulta „odmieta akékoľvek prejavy diskriminácie a obťažovania, ktoré uvádzate vo Vašom e-maile“.

Tiež odkázala na Plán rodovej rovnosti prijatý Univerzitou Komenského, ktorého je fakulta súčasťou, a na Etickú radu, ktorá prijíma a rieši prípadné podnety v súvislosti s dodržiavaním etického kódexu.

Ľudia, ktorí zažívajú obťažovanie, podľa Valkovičovej pociťujú rôzne neistoty a majú strach z toho, akým spôsobom sa bude s informáciami o nich nakladať.

„Boja sa, že stratia kontrolu nad tým, kto o ich skúsenosti vie a akým spôsobom sa šíria informácie na fakulte, preto je veľmi dôležité, aby mali istotu, že sa sťažujú tej správnej osobe. Druhým veľmi silným faktorom, pre ktorý sa ľudia nesťažujú je, že pociťujú nedôveru v inštitúcie. Najmä keď vedia, že existujú aj osobné a priateľské vzťahy medzi vedením a zamestnancami,“ vysvetľuje.

Všetko toto by podľa nej inštitúcie mali brať do úvahy.

Ticho v nemocniciach

Keďže sexuálne obťažovanie študentiek prebieha nielen priamo v škole, ale aj v rámci praktickej výučby v nemocniciach, povinnosť riešiť ho a predchádzať mu majú aj samotné univerzitné alebo fakultné zariadenia.

„Naše právne oddelenie takéto sťažnosti neevduje. Skúste sa obrátiť priamo na Jesseniovu lekársku fakultu v Martine,“ odpovedala hovorkyňa Univerzitnej nemocnice v Martine, Katarína Kapustová.

Podobne je to aj v prípade najväčšej nemocnice na Slovensku, Univerzitnej nemocnice Bratislava. Bývalá hovorkyňa Petra Lániková v apríli uviedla, že v prípade, ak by k takémuto nevhodnému správaniu prišlo, dotknuté osoby sa môžu obrátiť na nadriadených v závislosti od situácie, prípadne priamo na oddelenie vnútornej kontroly.

„Následne sa individuálne podľa konkrétneho prípadu posúdi, akým spôsobom sa bude riešiť. Teda či na neutrálnej pôde medzi dotknutými osobami v sprievode nezainteresovanej osoby, respektíve mediátora alebo inou cestou podľa závažnosti situácie,“ doplnila Lániková.

Ani vedenie Fakultnej nemocnice Trnava nedostalo žiadne podnety zo strany lekárokov, ktoré sa týkajú sexizmu na pracovisku.

„Chceme však podotknúť, že v prípade akýchkoľvek praktík sexizmu na pracovisku sa môže ktorýkoľvek zamestnanec obrátiť na vedenie FN Trnava,“ povedal hovorca nemocnice Matej Martovič.

Psychologička Búgelová hovorí, že otázka, ako problém sexuálneho obťažovania a sexizmu vyriešiť, je najťažšia. Viazne sa totiž k viacerým spoločenským okolnostiam.

„A tými sú tradície, mužské a ženské roly, kultúrne stereotypy počnúc rodinným prostredím a výchovou, a končiac zamestnaneckými stereotypmi spojenými s firemnou kultúrou a etickým kódexom.“

Michaela Žureková, sme.sk

Kde hľadať pomoc?

Sexuálne obťažovanie je pojem definovaný v antidiskriminačnom zákone. Ide totiž o formu diskriminácie.

Vhodné je obrátiť sa na Slovenské národné stredisko pre ľudské práva. To môže zastupovať ľudí pri antidiskriminačných sporoch, poskytnúť bezplatnú právnu pomoc, či podať antidiskriminačnú žalobu.

Ide najmä o prípady sexuálneho obťažovania, ktoré sa vyskytuje v pracovnoprávných vzťahoch, v zdravotnej starostlivosti, pri poskytovaní tovarov a služieb a vo vzdelávaní.

Som rada, že školu mám za sebou, bola to pre mňa katastrofa. Od prvého ročníka mi dávali to, že som žena, pocíť buď na skúškach, alebo na stážach nevhodnými komentármi či počas samotnej skúšky.

KLAUDIA Ilustračné foto. zdroj: pexels.com / Gustavo Fring

Často dostávam oplzlé poznámky od lekárokov a nie je to vôbec príjemné. Takisto aj niektorí pacienti – niekedy si to možno ani neuvedomia, ale majú veľmi oplzlé narážky.

ELISABETH ORSÁGOVÁ

ODMIETLA „VEČERNÉ DOUČOVANIE“

Medičky zažívajú sexuálne obťažovanie. Psychologička hovorí, že otázka, ak

Klaudia ako medička počas praxe v nemocniciach neraz zažila letmé dotýky či pohladenia na ramenách a chrbte zo strany primárov. Aj na skúškach s dvomi rôznymi pedagógmi sa jej stali prípady sexuálneho obťažovania či nevhodných poznámok.

V druhom ročníku na ústnej skúške z históriie sa jej napríklad vyučujúci pýtal, či je zadaná a keď reagovala, že by sa chcela venovať písaniu príprav, lebo je nervózna, chcel vedieť, či nie je nervózna preto, že nemá priateľa, a teda aj málo sexu.

„Vykolažilo ma to a odvtedy som, že sa na túto tému nechcem rozprávať. On povedal, že sa nemám hrať na mníšku, stačí pohľad na mňa a vie, že som určite milovníčka postelných hier. Bola to strašná a neprijemná konverzácia. Napokon povedala, že som skúšku nespravila, hoci mi nedala šancu odpovedať ani na jednu otázku. Ale jeho vraj moje odpovede nezačínajú,“ spomína Klaudia.

Skúšajúci jej povedal, že by si svoj postoj do budúca mala premyšľieť. Aj na druhýkrát sa podobná situácia zopakovala a ona musela predmet prenášať. V treťom ročníku absolvovala posledný možný termín.

„Opätovne tam bol on, a keď prisediaca išla na chvíľu preč, povedal mi, že mi tú skúšku nedá, že som sa mala zachovať inak a že mi dal dostatočne najačo, čo od mňa vyžaduje. Vraj stačilo iba „večerné doučovanie“ a už som skúšku mohla mať,“ hovorí mladá lekárka.

Jeho slová počula sekretárka, ktorá sedela za pootvorenými dverami vo vedľajšej miestnosti. Klaudia si po vyhodení zo skúšky odchytila a povedala jej, že za vyučujúcim zájde a konfrontuje ho. Urobila tak a učiteľ jej napokon do indexu zapísal E.

Modeľka na medicínu

Klaudiu pred rokmi prijali na Lekársku fakultu Univerzity Komenského.

Dnes pracuje ako sekundárna lekárka a budúca pediatrička v Bratislave, no na štúdiu, aj pre sexuálne obťažovanie, nespomína v najlepšom.

„Som rada, že školu mám za sebou, bola to pre mňa katastrofa. Od prvého ročníka mi dávali to, že som žena, pocitť buď na skúškach, alebo na stážach nevhodnými komentármi či počas samotnej skúšky,“ hovorí lekárka, ktorá sa pre obavy, že by sa jej výpoveď mohla neškôr v profesionálnom živote vypomstíť, rozhodla nezve-

rejniť svoje priezvisko. Reakcia jej identitu, rovnako ako ďalších respondentiek v tomto texte, pozná.

Prvý neprijemný zážitok zažila Klaudia hneď na začiatku štúdia.

„Vošla som do miestnosti spolu s ostatnými, bolo nás asi desať. Mali sme si zobrať háčky, pero a písať test. Keď som vošla, skúšajúci povedal – ojoj, to nám nikto nepovedal, že sem chodia aj modelčky. Tu nie je žiadny kasting,“ opisuje. Klaudia odpovedala, že je medička a prišla na skúšku, skúšajúci ju však naďalej ponížoval.

„Bolo to veľmi neprijemné, ostatní neveriaceky krútili očami. Keď som si potiahla otázku a písala som odpoveď, zrazu mi prestalo písať pero. Chcela som si vziať druhú a on povedal, že modelčka sa stažuje ešte aj na výber pier. Potom po mne hodil sväzok s perami. Po skúške som sa vonku rozplakala, bola som prváčka,“ spomína.

Klaudia vraví, že ju tieto udalosti poznačili po zvyšok štúdia a keďže si ho nechcela ešte viac komplikovať, na obťažujúceho pedagóga sa nesažovala.

Nie je jediná. Denník SME sa rozprával s viac ako desiatimi ženami z prostredia lekárskej fakulty a zdravotníckych škôl, z ktorých mnohé zažili aj hrubé sexuálne obťažovanie, či už na pôde školy, alebo na praxi v nemocniciach.

Hoci sa neboja opísať svoju skúsenosť, žiadna z nich nechcela takéto správanie nepamenujú priamo a väčšina sa na diskrimináciu ani nesažovala. Zdôvodňujú to viacerými obavami.

Z toho, že by sa situácia aj tak nevyriešila, z toho, že by si komplikovali štúdium, ak by sa s dotýčaným človekom mali stretávať, lebo je to človek, u ktorého budú napríklad skladať štátnice, ale aj z toho, že by sa ich už aj tak nerovnocenné postavenie na praxovisku ešte viac zhoršilo.

Dotýky a opizlé poznámky od lekárov aj pacientov

„Za ten čas, čo robím túto prácu, je to už neznesiteľné. Toľko komentárov a nechcených dotýkov od pacientov aj lekárov,“ hovorí o obťažovaní študentka posledného ročníka Lekárskej fakulty UK v Bratislave Gabriela.

V rámci praxe si prešla už všetkými nemocnicami v hlavnom meste.

Popri škole pracuje aj na urgentne. Gabriela vraví, že na každom oddelení nemocnice sa nájde aspoň jeden človek z radov lekárov, ktorý sa správa nevhodne a zneprijemňuje prostredie.

„Zväčša ide o vyššie postavených ľudí – primárov, prednostov či námestníkov. Je to úplne bežný štandard a všetci sa tvária, že sa nič nedeje a nikomu to neprekáža,“ tvrdí.

Mladé študentky však sexuálne obťažovanie zažívajú aj od pacientov, a to už na strednej škole.

Lucia študuje na Strednej zdravotníckej škole v Žiline.

Hovorí, že v triede majú aj chlapcov a hoci sú vzdelanostne na rovnakej úrovni, pacienti chlapcov automaticky oslovia pán doktor, dievčatá volajú sestričky.

„A čo sa týka obťažovania, každá sme si to na praxi nejakým spôsobom odžili,“ približuje. Na myslí má najmä neprijemné sexuálne narážky.

„Zvládame to, naučili sme sa to ignorovať. Predsa len môžeme byť rady, že nejakú prax máme. Ale je smutné, že ako sedemdesiat až deväťnásťroční študentky, ktoré chceme len pomáhať ľuďom, zažívame už na praxi takéto správanie,“ konštatuje Lucia.

So sexuálnym obťažovaním zo strany lekárov aj pacientov má skúsenosť aj Elisabeth Orságová, ktorá je v bakalárskom ročníku na Slovenskej zdravotníckej univerzite. Študuje za zdravotnú sestru.

Som rada, že školu mám za sebou, bola to pre mňa katastrofa. Od prvého ročníka mi dávali to, že som žena, pocitť buď na skúškach, alebo na stážach nevhodnými komentármi či počas samotnej skúšky.

KLAUDIA

„Často dostávam opizlé poznámky od lekárov a nie je to vôbec príjemné. Takisto aj niektorí pacienti – niekedy si to možno ani neuvedomia, ale majú veľmi opizlé narážky,“ hovorí a dodáva, že sú aj takí, ktorí sa pokúšajú o nevyžiadané dotýky.

Orságová zažila na praxi aj ponížujúci situáciu s lekárom.

„Stalo sa mi, že som lekárka odmietla a nešla som s ním na večer. Na vizite si ma pred všetkými stiahol na chodbu, že sa chce so mnou porozprávať, kde mi jasne naznačil, že mu mám odpisovať na správy. A keď som nechcela, začal byť na mňa neprijemný, ignoroval ma, aj keď som sa pýtala na veci

spojené s prácou a vzdelávaním sa,“ spomína Orságová.

Odborníčka na psychológiu práce Tatjana Búgelová hovorí, že sexuálne obťažovanie na Slovensku sa, žiaľ, považuje za akýsi folklór.

„V relatívne uzatvorených heterogénnych skupinách, či už ide o študijné alebo pracovné skupiny, je skutočne častým javom,“ vysvetľuje.

Nevie však posúdiť, či sa na lekárskej fakultách vyskytuje obťažovanie častejšie.

„Prikláňam sa skôr k názoru, že výskyt takého správanie je takpovediac všadeprítomný,“ konštatuje.

O obťažovaní sa mlie aj pre pocit prestíže

Výskumníčka Veronika Valkovičová je spoluautorkou výskumu, ktorý mapoval skúsenosti so sexuálnym obťažovaním v radoch študentiek a študentov slovenských vysokých škôl. Spracovávala ho pre Inštitút pre výskum práce a rodiny.

Ukázalo sa, že najviac skúsenosti majú mladí ľudia s neželateľnými sexuálnymi vtípmi, znevážovaním či so sexuálnymi narážkami na hodinách, kde sa to výučby netýka. S takýmito prejavmi sa stretli až tri štvrtiny opýtaných.

Zhruba tri percentá študentiek a študentov sa stretli aj so sexuálnym nátlakom napríklad vo forme vydlserania.

S výskumným tímom oslovila Valkovičová 109 fakúlt, z nich práve 14 bolo zdravotníckych. Nie všetky však chceli spolupracovať, preto majú napokon len 1621 dotazníkov.

Problematikou boli podľa nej najmä prirodzené a zdravotnícke fakulty na západe Slovenska.

K téme robila Valkovičová s tímom aj rešerš medzi expertmi a expertkami z akademického prostredia na Slovensku.

„Zdravotníctvo sa v súvislosti so sexuálnym obťažovaním objavovalo ako kritická oblasť – s argumentom, že obťažovanie je súčasťou tohto prostredia už od vysokoškolského štúdia,“ približuje. Dodáva, že v niektorých inštitúciách sa sexuálne obťažovanie aktívne udržiava ako súčasť každodennosti, napríklad tomu, že je neprijemné.

„V takejto organizačnej kultúre má silný vplyv aj prestíž – vidno to napríklad v umeleckých odboroch alebo v zdravotníctve,“ hovorí. Mladí ľudia podľa nej tvrdo pracujú na tom, aby sa na školu dostali a keď sa im to podari, majú pocit, že sa

Kde hľadať pomoc?

Sexuálne obťažovanie je pojem definovaný v anti-diskriminačnom zákone. Ide totiž o formu diskriminácie.

Vhodné je obrátiť sa na Slovenské národné stredisko pre ľudské práva. To môže zastupovať ľudí pri antidiskriminačných sporoch, poskytnúť bezplatnú právnu pomoc, či podať antidiskriminačnú žalobu.

Ide najmä o prípady sexuálneho obťažovania, ktoré sa vyskytujú v pracovnoprávných vzťahoch, v zdravotnej starostlivosti, pri poskytovaní tovarov a služieb a vo vzdelávaní.

ocitli vo vybranej skupine ľudí.

„Na niektorých fakultách im dokonca aj hovoria, že sú jedineční a talentovaní, keď sa im podarilo urobiť prijímačky. A tak sa zo školy stáva klub, v ktorom majú študenti a študentky pocit, že majú byť ticho a byť vďační, že sú tam,“ vysvetľuje Valkovičová.

Stážnosti na fakultách chýbajú

Sexuálne obťažovanie je na Slovensku zakázané Zákonom o rovnakom zaobchádzaní. Zamestnávateľom či školám ukladá povinnosť riešiť neférové zaobchádzanie priamo tam, kde vznikli. Slovenské vysoké školy však majú len zriedkavo známe a dostupné mechanizmy, ktoré by aktívne riešili takéto situácie.

Z Valkovičovej výskumu o sexuálnom obťažovaní na vysokých školách okrem iného vyplynulo, že hoci sú jeho prejavy pomerne rozšírené, len v jednom percente

prípadoch sa začalo nejaké oficiálne konanie.

„Ak je obťažovanie ešte aj každodennou realitou na prednáškach, skúškach a počas prestávok, tak mladí ľudia žijú v predstave, že si na to musia zvyknúť a že sa s tým nedá nič robiť. Pritom zákon jasne berie na zodpovednosť zamestnávateľa alebo vedenie školy,“ hovorí Valkovičová.

Lekárska fakulta Univerzity Komenského v Bratislave napríklad neveduje žiaden podnet ohľadom sexuálneho obťažovania voči študentkám a študentom.

„V minulosti sme sa stretli s niektorými negatívnymi javmi vo vzťahu pedagóg – študent, ktoré sme prijatými opatreniami napravili. Ani v jednom prípade sme sa však nestretli s údajom o sexuálnom obťažovaní od vyučujúcich,“ uviedol dekan fakulty Juraj Šteho.

Fakulta už niekoľko rokov pravidelne realizuje študentské ankety, kde hodnotia nielen pedagogický proces, jeho obsah, formu, kva-

IE“, VYHODIL JU ZO SKÚŠKY

o tento problém vyriešiť, je najťažšia.

Článok: zdroj: pexels.com / Gustavo Feng

Často dostávam optické poznámky od lekárov a nie je to vôbec príjemné. Takisto aj niektorí pacienti - niekedy si to možno ani neuvedomia, ale majú veľmi optické náračky.

ELISABETH ORSÁGOVÁ

litu, ale aj ďalšie okolnosti, kam môže spadnúť práve diskriminácia alebo sexistické správanie.

Na otázku, kam sa môžu mladí ľudia na škole obrátiť a komu sa mimo ankety zveriť, Stevo vymenúva študijných prodekanov, ročníkových pedagógov, ale aj priamo seba - dekana. „A to buď osobne, alebo prostredníctvom svojho zástupcu vo Vedení Lekárskej fakulty UK,“ doplnil.

Podobné možnosti má aj Lekárska fakulta Univerzity P. J. Safárika v Košiciach. „Môžu to prebrať so svojim

študijným poradcom, prodekanom alebo dekanom, u ktorého majú dvere vždy otvorené,“ tvrdí hovorkyňa fakulty Jaroslava Oravcová. Psychologickú podporu zase nájdu v rámci Univerzitného poradenského centra a problém môžu riešiť aj anonymným podaním e-mailom alebo poštou.

„Prípadne môžu vhoďiť svoj podnet do schránky na študijnom oddelení alebo pred podateľňou vo vstupnom vestibule fakulty a taktiež majú možnosť napísať podnet do našej Čiernej schránky v Akademickom informačnom systéme, ktorá bola zriadená na riešenie rôznych problémov študentov,“ doplnila Oravcová.

Ani v prípade Lekárskej fakulty UPJŠ v posledných rokoch neevidujú konkrétny podnet súvisiaci so sexistickým či diskriminačným správaním učiteľov či spolužiakov.

Redakcia oslovila aj vedenie Jesseniovej lekárskej fakulty UK v Martine.

Tá na žiadne z otázok priamo neodpovedala, asistentka dekanu Zuzana Bu-

chová akurát odpísala, že fakulta „odmieta akékoľvek prejavy diskriminácie a obťažovania, ktoré uvádzate vo Vašom e-maile“.

Tiež odkázala na Plán rodovej rovnosti prijatý Univerzitou Komenského, ktorého je fakulta súčasťou, a na Etickú radu, ktorá prijíma a rieši prípadné podnety v súvislosti s dodržiavaním etického kódexu.

Ľudia, ktorí zažívajú obťažovanie, podľa Valkovičovej pociťujú rôzne neistoty a majú strach z toho, akým spôsobom sa bude s informáciami o nich nakladať.

„Boja sa, že stratia kontrolu nad tým, kto o ich skúsenosti vie a akým spôsobom sa šíria informácie na fakulte, preto je veľmi dôležité, aby mali istotu, že sa sťažujú tej správnej osobe. Druhým veľmi silným faktorom, pre ktorý sa ľudia nesažujú je, že pociťujú nedôveru v inštitúcie. Najmä keď vedia, že existujú aj osobné a priateľské vzťahy medzi vedením a zamestnancami,“ vysvetľuje.

Všetko toto by podľa nej inštitúcie mali brať do úva-

hy.

Ticho v nemocniciach

Keďže sexuálne obťažovanie študentiek prebieha nielen priamo v škole, ale aj v rámci praktickej výučby v nemocniciach, povinnosť riešiť ho a predchádzať mu majú aj samotné univerzity alebo fakultné zariadenia.

„Naše právne oddelenie takéto sťažnosti neeviduje. Skúste sa obrátiť priamo na Jesseniovu lekársku fakultu v Martine,“ odpovedala hovorkyňa Univerzitnej nemocnice v Martine, Katarína Kapustová.

Podobne je to aj v prípade najväčšej nemocnice na Slovensku, Univerzitnej nemocnice Bratislava. Bývalá hovorkyňa Petra Lániková v apríli uviedla, že v prípade, ak by k takémuto nevhodnému správaniu prišlo, dotknuté osoby sa môžu obrátiť na nadriadených v závislosti od situácie, prípadne priamo na oddelenie vnútornej kontroly.

„Následne sa individuálne podľa konkrétneho prípadu posúdi, akým spôsobom sa

bude riešiť. Teda či na neurálnej pôde medzi dotknutými osobami v sprívode nezainteressovanej osoby, respive mediátora alebo inou cestou podľa závažnosti situácie,“ doplnila Lániková.

Ani vedenie Fakultnej nemocnice Trnava nedostalo žiadne podnety zo strany lekárov, ktoré sa týkajú sexuálneho obťažovania na pracovisku.

„Chceme však podotknúť, že v prípade akýchkoľvek praktík sexuálneho obťažovania na pracovisku sa môže ktorýkoľvek zamestnanec obrátiť na vedenie FN Trnava,“ povedal hovorca nemocnice Matej Kapustová.

Psychologička Búgelová hovorí, že otázka, ako problém sexuálneho obťažovania a sexuizmu vyriešiť, je najťažšia. Viac sa totiž k viacerým spoločenským okolnostiam.

„A tými sú tradície, mužské a ženské roly, kultúrne stereotypy počnúc rodinným prostredím a výchovou, a končiac zamestnaneckými stereotypmi spojenými s firemnou kultúrou a etickým kódexom.“

Michaela Zureková, sme.sk

Vymaľované!

Leto na dovolenku s lietadlami exkluzívne vo farbách najobľúbenejších CK na Slovensku.

#milujemeleto ...so zľavami až **45%**

<p>Cyprus 5* hotel na pláži ultra all inclusive 8 dní od 545€ 12 dní od 710€</p>	<p>Kréta 4* hotel na pláži ultra all inclusive 8 dní od 473€ 12 dní od 655€</p>
<p>Turecko 5* hotel na pláži ultra all inclusive 8 dní od 517€ 12 dní od 677€</p>	<p>Rhodos 5* hotel na pláži ultra all inclusive 8 dní od 490€ 11 dní od 655€</p>
<p>Sardinia 4* hotel, ultra all inclusive 8 dní od 523€</p>	<p>Čierna Hora • Albánsko 3* hotel, polpenzia 8 dní od 330€ 4* hotel, all inclusive 8 dní od 462€</p>
<p>Kalábria 4* hotel, ultra all inclusive 8 dní od 435€</p>	<p>Bulharsko 3* hotel, all inclusive 8 dní od 297€ 5* hotel, all inclusive 12 dní od 490€</p>
<p>Španielsko • Malorka 3* hotel, all inclusive 8 dní od 396€ 5* hotel, all inclusive 8 dní od 655€</p>	<p>Chorvátsko 3* hotel, polpenzia 8 dní od 270€ 3* apart., polpenzia 8 dní od 288€ 3* hotel, all inclusive 8 dní od 319€ 4* hotel, polpenzia 8 dní od 435€</p>
<p>Grécko - Chalkidiki 5* hotel, ultra all inclusive 8 dní od 545€</p>	<p>Itálsko - Jadran 3* hotel, all inclusive light 8 dní od 473€</p>
<p>Zakynthos 4* hotel, all inclusive 8 dní od 390€</p>	
<p>Korfu 4* hotel, all inclusive 8 dní od 435€</p>	

tiptravels.sk tatraoutour.sk
0915 841 758

koala.sk
0915 841 990

seneca.sk hechter.sk
0915 841 991

Spoznajte krásy Slovenska

Malebná krajina plná očarujúcich končín, tradícií a rytmov - presne také je naše Slovensko. Na jeho objavovanie už nemusíte chodiť ďaleko. Výrobky a krásy Slovenska sú na dosah ruky v každej predajni Lidl. Okrem tradičných výrobkov pod značkou Slovensko, máte možnosť aj pomocou kampane Slovensko ako maľované spoznávať krásy našej krajiny vďaka dobrodružnej knižke. Novými poznatkami a objavovaním prepoji nielen mladší generáciu so starou, no taktiež poteší možnosť zapožičania sa do súťaže o vypočítovú techniku pre základné a stredné školy. Objavujte dražobky Slovenska s Lidl!

Pre malých aj veľkých dobrodruhov

Okrem najväčších zaujímavostí, ktorými sa Slovensko pýši, môžete pomocou knižky Slovensko ako maľované preskúmať aj mnohé, menej známe, zákutia rôznych regiónov, remesiel, nárečí, odevov či chutí. Interaktívna knižka deti očarí s každou stranou, ktorej prebeh dotvorí pomocou nálepiek a dorvedia sa tak, čo všetko krásy našej krajiny ukrývajú. Okrem toho, že je Slovensko prenádherná krajina, je tiež perfektná krajina na dovolenku a to v každom období, čo z našej krajiny robí naozaj unikát. Množstvo prírodných klenotov, majestátnych hôr, jazier či skrytých tajemstiev hradov a zámkov, robia Slovensko turistickým rajom. Lidl veri, že knižka poslouží aj ako skvelý nástroj na podporu ľahko skúšaného cestovného ruchu v rámci našej krajiny. Dospelí, okrem spoločného objavovania, majú možnosť pomocou knižky nadobudnúť hromadu užitočných cestovateľských rád a tipov na výlety s deťmi.

Moderná značka v tradičnom duchu

Značka Slovensko, ktorú nájdete vo všetkých predajniach Lidl, prináša tradičné miestne produkty vyrobené firmami so sídlom na Slovensku. Pod touto značkou nájdeme slovenské lokálne špeciality z rôznych regiónov, ktoré dobre poznáme od našich mamieniek a starých mám - volavé pečivo, mäsovú i mliečne výrobky či dokonca aj zeleninu a ovocie. Kúpou výrobkov Slovensko tak podporíte našich slovenských dodávateľov. Značka má navyše neprehliadnateľný obal, ba dokonca sa môže pyšiť tým, že výrobky od slovenských dodávateľov putujú aj za hranice, kde majú aj naši susedia možnosť ich ochutnať.

Podporíme vzdelávanie

Balíčky s nálepkami, ktoré dotvorí kontext kapitol knižky Slovensko ako maľované, získate automaticky, za každých 20 € svojho nákupu. V každom balíčku bude však okrem nálepiek aj kartička s unikátnym hlasovacím kódom. Pomocou hlasovacieho kódu môžete ďalej podporiť základnú alebo strednú školu v rámci Slovenska. Aby techniku mohli získať viacero škôl, sú rozdelené do 8 kategórií podľa veľkosti. Súťať tak bude mať až osem víťazov. V každej kategórii sa stane víťazom jedna škola, ktorá získa najvyšší počet hlasov. Výhrou bude IT technika podľa vlastného výberu, vo svojej cenovej hladine. Výška výhry pre školu môže byť od 5.000 € až po 40.000 €. Balíček s hlasovacou kartičkou a nálepkami je možné v Lidlí zakúpiť aj samostatne bez obľadu na výšku nákupu za 0,49 €, unikátna nálepková kniha bude za 2,99 €.

Bolo to jednoduché. Otec ocenil manažérske schopnosti syna [↗](#)

📅 24. 5. 2022, Zdroj: **Hospodárske noviny**, Strana: 12, Vydavateľ: **MAFRA Slovakia, a.s.**, Autor: **Beáta Javorčíková**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: 12 553 GRP: 0,28 OTS: 0,00 AVE: 1771 Eur

Rubrika: Rozhovor

V roku 1991 založil Peter Vojčík advokátsku kanceláriu Vojčík & Partners. Nadviazal tým na rodinnú právnickú tradíciu, ktorej korene siahajú až do obdobia prvej Československej republiky. Dnes sieť advokátskych a patentových kancelárií vedie jeho syn Leo Teodor Vojčík. Spolu hovoria o tom, ako úspešne zvládnuť medzigeneračnú výmenu.

Akej výzve čelila spoločnosť Vojčík & Partners pri generačnej výmene?

P. V.: Je pomerne jednoduché na to odpovedať. Ak sa má advokátska práca robiť zodpovedne a dôsledne a ak sa má kancelária riadiť a zabezpečovať jej úlohy každý deň, vyžaduje to veľa energie i odvážne investičné ciele. Jej členovia si preto v určitom momente musia uvedomiť, kto by ju mal riadiť. Výzva teda bola ďalej zlepšovať, skvalitňovať a rozširovať kanceláriu, keď aj jej starší zakladajúci člen porozumel potrebe zmeny a prenechania vedenia mladšiemu.

L. T. V.: Pravdepodobne najdôležitejšie pri generačnej obmene v rodinnej firme je, aby tí starší boli ochotní prijať zmenu a odovzdať zodpovednosť a tí mladší ju prijali a nesnažili sa zmeniť hneď všetko. U nás to bolo vďaka otvorenej otvorenosti voči môjmu modernejšiemu a manažérskemu prístupu jednoduché.

Aké obavy mal otec zakladateľ a aké syn?

P. V.: Nemal som žiadne obavy. Od prvej chvíle som bol rád a aj trochu hrdý, že som synovi prenechal vedenie kancelárie so všetkou zodpovednosťou a so všetkými riadiacimi právomocami. Uvedomoval som si už od začiatku, že dvaja nemôžu riadiť firmu, a on sa toho ujal s veľkým elánom. Ochranným známkam sa venujem celý život a mám dobrý pocit, keď sledujem, že má naša značka „Vojčík“ v oblasti poskytovania advokátskych služieb dobré meno.

L. T. V.: Myslím si, že väčšina rodinných firiem prenáša do pracovného prostredia osobné vzťahy, v ktorých dominancia rodiča z detských čias ťažko ustupuje prijatiu potomka ako rovnocenného partnera, či dokonca šéfa. Nám pravdepodobne pomohlo to, že som prvé roky pracoval na rozvoji pobočky našej kancelárie v Žiline, čo bola kompletne moja idea aj zodpovednosť. S otcom sme preto neboli v dennom osobnom kontakte a „nenarážali“ sme na seba, a keď som začal zavádzať prvky fungovania a riadenia do celej firmy, už bol za mnou viditeľný úspech. Otec bol tak s mojím nástupníctvom lepšie uzrozumený.

Čo by ste odporučili rodinným firmám? Podľa akých kritérií by si mali vybrať svojho nástupcu?

P. V.: To závisí aj od skutočnosti, či je kandidátov na riadiacu funkciu viac, alebo je iba jeden. V niektorých prípadoch teda figuruje len otázka, či to nástupca zvládne, alebo nie. Samozrejme, je veľmi dôležité, aby ten, kto má prevziať riadenie rodinnej firmy, mal aspoň základné predpoklady na jej riadenie. Výkon advokácie nevyhovuje každému právnikovi. Túto otázku sme u nás vyriešili skôr, keďže dcéra ako právnička neinklinovala k advokátskej práci a vybrala si inú smer, ktorý ju naplňa.

L. T. V.: Som presvedčený, že rozhodovanie o nástupcovi, respektíve o ďalšom pokračovaní firmy by malo byť oslobodené od akýchkoľvek emócií. Pozitívnych aj negatívnych. Jediným kritériom by mali byť schopnosti a vízia. Je malou tragédiou, ak rodič donúti svoje dieťa pokračovať v práci a smere, ktoré preň nie sú vhodné, a rovnako, ak si schopnosti vlastného dieťaťa idea lizuje. Oboje vedie k osobným problémom a v končenom dôsledku rodinný biznis trpí.

Profesor Peter Vojčík aktuálne pôsobí na Katedre občianskeho práva na **Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Leo Teodor Vojčík je majiteľ a managing partner advokátskej kancelárie Vojčík & Partners.

FOTO: Vojčík & Partners

Autor: Beáta Javorčíková

RODINNÉ FIRMY

KOMERČNÁ PRÍLOHA HOSPODÁRSKYCH NOVÍN
štvrtok 24. mája 2022, www.hnonline.sk

TRENDY
A NOVINY

Prechod firmy na ďalšiu generáciu vôbec nie je jednoduchý a podarí sa ho zvládnuť len zhruba tretine spoločností | Svedčia o tom najmä európske štatistiky, keďže na Slovensku sa proces generáčnej výmeny rozbehol len v posledných rokoch

Zmenu prežije len zlomok firiem

LEGISLATÍVA

Medzigeneračná výmena v rodinných firmách je v súčasnosti veľmi aktuálna téma. Rodiny sa v rámci nej stretávajú s osobnými aj právnymi výzvami.

Beata Javorčíková
beata.javorcikova@hnonline.sk

Prechod firmy na ďalšiu generáciu vôbec nie je jednoduchý a podarí sa ho zvládnuť len zhruba tretine spoločností | Svedčia o tom najmä európske štatistiky, keďže na Slovensku sa proces generáčnej výmeny rozbehol len v posledných rokoch

Prechod firmy na ďalšiu generáciu vôbec nie je jednoduchý a podarí sa ho zvládnuť len zhruba tretine spoločností | Svedčia o tom najmä európske štatistiky, keďže na Slovensku sa proces generáčnej výmeny rozbehol len v posledných rokoch

Prechod firmy na ďalšiu generáciu vôbec nie je jednoduchý a podarí sa ho zvládnuť len zhruba tretine spoločností | Svedčia o tom najmä európske štatistiky, keďže na Slovensku sa proces generáčnej výmeny rozbehol len v posledných rokoch

ROZHOVOR

Bolo to jednoduché. Otec ocenil manažérske schopnosti syna

V roku 1991 založil Peter Vojčík advokátsku kanceláriu Vojčík & Partners. Nadviazal tým na rodinnú právnickú tradíciu, ktorej korene siahajú až do obdobia prvej Československej republiky. Dnes siet advokátskych a patentových kancelárií vedie jeho syn Leo Teodor Vojčík. Spolu hovoria o tom, ako úspešne zvládnuť medzigeneračnú výmenu.

Akej výzve čelila spoločnosť Vojčík & Partners pri generáčnej výmene?

P. V.: Nemal som žiadne obavy. Od prvej chvíle som bol rád a aj trochu hrdý, že som synovi prenechal vedenie kancelárie so všetkou zodpovednosťou a so

by každý deň, vyžaduje to veľa energie i odvážne investičné ciele. Jej členovia si preto v určitom momente musia uvedomiť, kto by ju mal riadiť. Výzva teda bola ďalej zlepšovať, skvalitňovať a rozširovať kanceláriu, keď aj jej starí zakladatelia člen poradenstva potrebu znevyužívajú a prenechania vedenia mladšiemu.

L. T. V.: Práveodobne najdôležitejšie pri generáčnej výmene v rodinnej firme je, aby tí starí boli ochotní prejsť zmenu a odovzdať zodpovednosť a tí mladší ju prijali a nenašli sa znevyužívať hneď všetko. U nás to bolo vďaka otvorenej voči mladšiemu modernému a manažérskeho prístupu jednoducho.

Aké obavy mal otec zakladateľ a aké syn?

P. V.: Nemal som žiadne obavy. Od prvej chvíle som bol rád a aj trochu hrdý, že som synovi prenechal vedenie kancelárie so všetkou zodpovednosťou a so

Profesor Peter Vojčík aktuálne pôsobí na Katedre občianskeho práva na Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Leo Teodor Vojčík je majiteľ a managing partner advokátskej kancelárie Vojčík & Partners.

všetkými riadiacimi prívocami. Uvedomoval som si už od začiatku, že dvaja nemôžu riadiť firmu, a on sa toho ujal s veľkým elánom. Ochotným známikom sa venujem celý život a mám

dobrý pocit, keď sledujem, že má naša značka „Vojčík“ v oblasti poskytovania advokátskych služieb dobré meno.

L. T. V.: Myslím si, že väčšina rodinných firiem prechádza do pracovného prostredia osobné vzťahy, v ktorých dominancia rodiča z detských čias ťažko ustupuje prijatú potonka ako rovnocenného partnera. Či dokonca čelí. Nám pravdepodobne pomohlo to, že som prvý roky pracoval na rozvoji pobočky našej kancelárie v Žiline, čo bola kompletne moja idea aj zodpovednosť. S otcom sme preto neboli v dennom osobnom kontakte a „nenarúžali“ sme na seba, a keď som začal zavádzať prvky fungovania a riadenia do celej firmy, už bol za mnou viditeľný úspech. Otec bol tak s mojim nástupníctvom lepšie uzročený.

Co by ste odporučili rodinným firmám? Podľa akých kritérií by si mali vybrať svojho nástupcu?

P. V.: To závisí aj od skutočnosti, či je kandidát na riadenie funkciu viac, alebo je iba jeden. V niektorých prípadoch teda figuruje len otázka, či to

nažme. V druhom prípade si rodina bude môcť ponechať kontrolu na úrovni akcionárov a z podniku jej tak bude vyplývať zisk. Ideálny scenár je, keď sa podarí nájsť talentovaného manažéra v rámci firmy, čo sa podľa Michala Ryboviča, partnera private equity spoločnosti Sandberg Capital, väčšinou aj stáva. „V opačnom prípade je úlohou investora pomôcť nájsť manažéra z externého prostredia,“ doplňa partner spoločnosti, ktorá sa zameriava na investovanie do podnikov v regióne strednej a východnej Európy.

Spomenuté právne komplikácie by však podľa Starbu nemuseli byť prekážkami, ak by slovenské právo nebolo zastaralé, rigidné a poznalo inštitúty bežné v západnom svete. Podľa Lea Teodora Vojčíka, majiteľa a managing partnera advokátskej kancelárie Vojčík & Partners, totiž rodinný podnik nemá zákonnú definíciu a právny poriadok nepozná predmanželskú zmluvu či zverenecký fond, vďaka ktorému by mal zakladateľ rodinného podniku možnosť určiť, akým spôsobom by ho chcel v budúcnosti spravovať. O tejto problematike sa však podľa neho čoraz viac hovorí, o čom svedčí i predloženie návrhu Akčného plánu pre rozvoj rodinných podnikov na Slovensko do medzinárodného pripojeniekového konania.

Iniciatíva však čelí kritike zo strany odbornej verejnosti. Podľa Starbu ju totiž ministerstvo nedotiahlo do konca ani za dva roky a slovenskí podnikatelia si tak neperiato nemajú využívať zahraničné právne inštitúty, ako sú nadácie či zverenecké fondy či už v Českej republike alebo vo vzdialenejších zahraničí. „Náklady, slovenská legislatíva aspoň nevytvárať zapojenie takýchto zahraničných právnikov,“ doplňa. Aj Solík poukazuje na pozitívny príklad našich západných susedov. „Česko začalo s odstraňovaním bariér pre rodinné firmy už v roku 2014,“ dodáva.

Pre rodinu Otejarovcov, ktorá rozbehla prvý minipivovar v Poprade Egdius Brewery bude výmena vedenia jednoducho. Synovec zakladateľa firmy Jána Otejára (vľavo), Tomáš Červeňák (vpravo), je totiž už teraz jej konateľom aj spoluzakladateľom.

Česko začalo s odstraňovaním bariér pre rodinné firmy už v roku 2014.

Ján Solík,
prezident Zväzovania podnikateľov Slovenska

komaf. To môže mať na ňu výrazne negatívny vplyv, z ktorého sa nemusí tak ľahko spamätať.

Problém spôsobujú deti
Problém pri prerušovaní majetku a sifovaní budúceho fungovania firmy môže spôsobiť bezpodmienečné spoluvlastníctvo manželov či maloleté deti. „Z právneho hľadiska deti predstavujú riziko vstupu tretej osoby do riadenia celej štruktúry majetku rodiny, takzvaného kolízneho oparovníka. Situáciu môže skomplikovať aj potreba schválenia právneho úkonu maloletého zo strany súdu či problém pri zverení, keďže sú nepersonálneho charakteru,“ uvádza Starba.

V prípade, že zakladateľ vhodného nástupcu nemá, spoločnosť treba byť predaj, alebo sa vzdať riadiacich funkcií v prospech profesionálneho ma-